

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ZKRÁCENÉ PŘÍPRAVNÉ TRESTNÍ ŘÍZENÍ V
PRAXI POLICEJNÍCH ORGÁNŮ**

Autor práce: Petr Pospíšil

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: JUDr. Jan Bouchal

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2016

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Janu Bouchalovi za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

POSPÍŠIL, P. *Zkrácené přípravné trestní řízení v praxi policejních orgánů : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2016. 66 s. Vedoucí bakalářské práce : JUDr. Jan Bouchal.

Klíčová slova: policejní orgán, státní zástupce, trestní řád, trestní řízení, zkrácené přípravné řízení.

Bakalářská práce charakterizuje zkrácené přípravné řízení, jako zvláštní typ přípravného řízení, které je v účinnosti od roku 2002. Zabývá se postupem policejního orgánu před zahájením zkráceného přípravného řízení a dále samotným způsobem vedení zkráceného řízení policejním orgánem. Samostatná kapitola je zaměřena na postup státního zástupce ve zkráceném přípravném řízení a na zjednodušené řízení před soudem. V práci je zhodnocen vývoj zkráceného přípravného řízení z pohledu nejdůležitějších změn pro policejní orgány. Za období let 2011 – 2015 je analyzováno využívání a přínos zkráceného přípravného řízení u útvarů Policie České republiky v okrese Rakovník. V závěru práce jsou uvedeny kazuistiky případů, jež byly zpracovány u Územního odboru Policie ČR Rakovník za využití předmětného zkráceného řízení.

ABSTRACT

POSPÍŠIL, P. *Summary Preliminary Procedure in Police Practice : Bachelor thesis*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2016. 66 p.
Supervisor : JUDr. Jan Bouchal.

Key words: police authority, public prosecutor, Criminal Procedure, criminal proceedings, summary preliminary procedure.

This bachelor thesis describes the summary preliminary procedure as a special type of preparatory proceedings effective since 2002. It deals with steps the police authority takes before the summary preliminary proceedings commencement as well as the way the police authority conducts these summary proceedings. A separate chapter is dedicated to the process of the public prosecutor in the summary preliminary proceedings and to simplified proceedings at the court. The work evaluates the progress of summary proceedings from the perspective of the most important changes made for police authorities. For the period 2011 – 2015, the work analyzes the use and benefits of the summary preliminary proceedings as used by departments of the Police of the Czech Republic in the district of Rakovník. In conclusion, there are case reports of cases that have been processed by the Territorial Department of the Police of the Czech Republic in Rakovník using the summary proceedings in question.

Obsah

Úvod.....	7
1 Cíl a metodika bakalářské práce	8
2 Stadia trestního řízení.....	10
2.1 Přípravné řízení	11
2.2 Předběžné projednání obžaloby	14
2.3 Hlavní líčení	15
2.4 Opravné řízení.....	16
2.5 Řízení vykonávací.....	17
3 Zkrácené přípravné řízení.....	18
3.1 Obecný výklad zkráceného přípravného řízení.....	18
3.2 Srovnání zkráceného přípravného řízení a vyšetřování	23
4 Postup policejního orgánu ve zkráceném přípravném řízení	27
4.1 Postup policejního orgánu před zahájením zkráceného přípravného řízení.....	27
4.2 Postup policejního orgánu ve zkráceném přípravném řízení	32
4.3 Poznátky z praxe služebního funkcionáře na zkrácené přípravné řízení	36
5 Postup státního zástupce a zjednodušené řízení před soudem.....	39
5.1 Postup státního zástupce ve zkráceném přípravném řízení.....	39
5.2 Průběh zjednodušeného řízení před samosoudcem.....	42
5.3 Poznátky z praxe státního zástupce na zkrácené přípravné řízení	45
6 Využitelnost zkráceného přípravného řízení v praxi.....	46
6.1 Vývoj zkráceného přípravného řízení z praxe policejního orgánu	46
6.2 Využitelnost a přínos zkráceného přípravného řízení u Územního odboru Policie ČR v Rakovníku.....	47
6.3 Kazuistika případů s využitím zkráceného přípravného řízení u Územního odboru Policie ČR v Rakovníku.....	51
6.4 Úvahy de lege ferenda.....	54
Závěr.....	56
Seznam použitých zdrojů	58
Seznam grafů	60
Přílohy	61

Úvod

Rok 2002 znamenal v oblasti zákona č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“)¹ malou revoluci po dlouhé době. Zákonem číslo 265/2001 Sb.² byl novelizován trestní řád s účinností od 1. 1. 2002. Z pohledu zainteresovaných orgánů došlo k výrazné změně přípravného řízení. Byl zaveden nový způsob řízení, který se nazývá zkrácené přípravné řízení a na něj navazující institut zjednodušeného řízení před samosoudcem. Od této novely není již užíván pojem vyšetřovatele, ale existuje pouze pojem policejního orgánu. Došlo také k posílení úlohy státního zástupce. Je nutné uvést i změnu, že dokazování v trestním řízení mělo být přeneseno pokud možno k řízení před soudem. Institut zkráceného přípravného řízení měl za cíl v méně závažných případech postavit pachatele co nejdříve před soud, aby ten rozhodl o vině či nevině osoby, která se měla dopustit trestného činu.

Čas ukázal, že zavedení institutu zkráceného přípravného řízení mělo své opodstatnění. Soudy začaly rychleji vyřizovat jednoduché trestní věci. V průběhu vývoje zkráceného řízení došlo mimo jiné i ke zvýšení horní hranice trestní sazby, umožňující konat toto řízení ve více případech, ze tří na pět let. Úskalím zmínění formy řízení do roku 2014 byl nejednotný výklad a tudíž i rozdílná aplikace v praxi, týkající se počítání lhůty, ve které lze toto řízení ještě konat. Existovalo několik názorů, jak se má lhůta počítat, mezi jednotlivými soudy byl i několikaměsíční rozdíl. S tímto se vypořádalo Trestní kolegium Nejvyššího soudu vydáním stanoviska k jednotnému výkladu v roce 2014.

Bakalářská práce se věnuje především stadiu přípravného řízení, ve kterém se koná zkrácené přípravné řízení. Práce je rozdělena na několik částí. Úvodem jsou popsána stadia trestního řízení. V další části je charakterizováno zkrácené přípravné řízení. Následuje postup policejního orgánu a státního zástupce ve zkráceném přípravném řízení a průběh zjednodušeného řízení před samosoudcem. V poslední části je uveden vývoj a přínos zkráceného řízení a jeho využívání v letech 2011 až 2015 u Územního odboru Policii ČR Rakovník. Rovněž jsou pro názornost uvedeny příklady z praxe.

---

¹ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (trestní řád). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1961, částka 66.

² ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Zkrácené přípravné trestní řízení je od svého zavedení do právního systému České republiky využíváno v zákonem stanovených případech. Je oblíbeno zejména pro svoji efektivnost a hospodárnost.

Cílem bakalářské práce je charakterizovat hlavní znaky tohoto trestního řízení, které je nadále v policejní praxi často používané, zejména jako možnost řešení méně závažných (bagatelních) trestných činů, kterých se dopustí konkrétní osoba. Současně musí být pro toto řízení splněny zákonné podmínky uvedené v ustanoveních trestního řádu. Dalším cílem práce je zhodnotit vývoj zkráceného řízení, zaměřeného na stěžejní novely této formy řízení z pohledu policejního orgánu, týkající se hlavně zvýšení horní hranice trestní sazby u projednávaných trestných činů a úpravy lhůty pro konání předmětného řízení. Cílem práce je také zjistit využitelnost zkráceného přípravného řízení v praxi policejních orgánů u Územního odboru Policie ČR Rakovník.

Mimo této kapitoly, ve které jsou shrnuty cíle bakalářské práce a metodika jejího zpracování, je práce rozdělena do dalších jednotlivých částí, jež se zabývají jak teoretickou tak i praktickou částí a jsou zpracovány v jednotlivých kapitolách.

Druhá kapitola práce se zabývá stadii trestního řízení, hlavně pak jejich přípravnému řízení, do kterého je včleněno, jako zvláštní forma, právě zkrácení přípravné trestní řízení. Další kapitola charakterizuje v obecných rysech zkrácené přípravné řízení. Čtvrtá kapitola se věnuje postupu policejního orgánu při provádění trestního řízení formou zkráceného přípravného řízení tak, aby byl srozumitelný zejména pro policisty, zpracovávající případy trestné činnosti v tomto řízení poprvé. V následující kapitole je shrnut postup ve zkráceném řízení ze strany státního zástupce a také zjednodušené řízení před soudem. V poslední kapitole je analyzován vývoj zkráceného řízení, dále jeho využitelnost a přínos na území Územního odboru Policie ČR Rakovník za období posledních pěti let, tedy od roku 2011 do roku 2015. V této části je pro názornost uvedeno a popsáno využití zmíněné formy řízení na praktických příkladech z policejní praxe. Nakonec je uvedena úvaha nad možnými změnami de lege ferenda.

Ke splnění shora uvedených cílů je použita metoda studia právní a odborné literatury. Studium jejího obsahu a následnou analýzou jsou získány potřebné informace k tématu bakalářské práce v oblasti přípravného řízení, vedeného formou zkráceného

přípravného řízení. Metoda komparace je použita při srovnání a porovnávání dvou forem řízení proti konkrétní osobě a dále samotného vývoje zkráceného přípravného řízení. Statistickou metodou, spočívající v analýze způsobu ukončení přípravného řízení, je provedeno srovnání ukončení zkráceného přípravného řízení oproti případům, ve kterých bylo vedeno vyšetřování. Rovněž je v práci použita kazuistika, tedy popis konkrétních případů.

2 Stadia trestního řízení

Trestní právo se v České republice rozlišuje na trestní právo hmotné (materiální), které nám stanovuje, co je trestným činem a jakou sankci lze za něj uložit, a na trestní právo procesní (formální) upravující trestní řízení, to jest procedurální postup orgánů činných v trestním řízení v těchto věcech. Trestní právo hmotné je kodifikováno v trestním zákoně a trestní právo procesní v trestním řádu.

Trestní právo procesní je odvětví práva, které chrání zájmy společnosti a ústavní zřízení České republiky, práva a oprávněné zájmy fyzických a právnických osob před trestnými činy. A to tím, že upravuje postup orgánů činných v trestním řízení, popřípadě i jiných osob zúčastněných na trestním řízení, při zjišťování trestných činů, při rozhodování o nich, při výkonu rozhodnutí a při předcházení a zamezování trestné činnosti.

„Účelem trestního řádu je upravit postup orgánů činných v trestním řízení tak, aby trestné činy byly náležitě zjištěny a jejich pachatelé podle zákona spravedlivě potrestáni. Řízení přitom musí působit k upevnování zákonnosti, k předcházení a zamezování trestné činnosti, k výchově občanů v duchu zachovávání zákonů a pravidel občanského soužití i čestného plnění povinností ke státu a společnosti.“³

Trestní řízení probíhá v několika určitých časových úsecích, ve kterých orgány činné v trestním řízení a další zúčastněné osoby plní své úkoly, aby mohlo být dosaženo účelu trestního řízení. Tato období (časové úseky) nazýváme stadia trestního řízení. Podle trestního řádu⁴ rozlišujeme stadia standardního trestního řízení následovně:

- přípravné řízení,
- předběžné projednání obžaloby,
- hlavní líčení,
- opravné řízení,
- řízení vykonávací.

---

³ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (trestní řád). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1961, částka 66, s. 513.

⁴ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (trestní řád). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1961, částka 66.

Samotné trestní řízení však nemusí projít všemi vyjmenovanými stadii, může skončit již v jakémkoliv z uvedených.

„Takový je pravidelný postup trestního řízení. To ovšem neznamená, že by každé trestní řízení muselo tímto způsobem probíhat. Řízení nemusí projít všemi uvedenými stadii. Může skončit v kterémkoli z nich, např. již v přípravném řízení nebo ve stadiu předběžného projednání obžaloby. Zejména ke zrychlení (a do jisté míry i ke zjednodušení) trestního řízení mohou vést instituty zkráceného přípravného řízení a zjednodušeného řízení před soudem. V trestním řízení se také mohou uplatnit alternativní způsoby řešení trestních věcí s vynaložením specifických probačních a mediačních metod a postupů. Někdy trestní řízení končí rozhodnutím v hlavním líčení (např. zprošťujícím rozsudkem), jindy následuje výkon rozhodnutí ihned po skončení hlavního líčení. Konání odvolacího řízení je přirozeně podmíněno podáním odvolání a není povinné. Při splnění zákonných předpokladů může dojít k přezkoumání rozhodnutí pravomocných, zejména prostřednictvím mimořádných opravných prostředků (dovolání, stížnosti pro porušení zákona, obnovy řízení).“⁵

2.1 Přípravné řízení

Téma bakalářské práce zasahuje především do stadia trestního řízení zvaného přípravné. Proto je vhodné předložit stručný historický pohled na jeho vývoj v trestním řádu.

Trestní řád č. 119/1873 říšského zákoníku byl postaven na principech inkvizičního procesu a rozlišoval dvě formy přípravného řízení, kterým bylo přípravné vyšetřování a přípravné vyhledávání. Rozdíl byl v tom, že vyšetřování bylo možné vést proti ustanovené osobě a pro konkrétní trestný čin a vyhledávání bylo s cílem zjistit osobu pachatele a trestný čin, který byl spáchán.

Po skončení 2. světové války a v souvislosti se změnou politické situace byl v roce 1950 vydán trestní řád zákonem č. 87/1950 Sb. Přípravné řízení bylo rozděleno na dvě stadia, na vyhledávání a poté na vyšetřování. Cílem vyhledávání bylo zjistit trestný čin, osobu pachatele a nalézt důkazy. Když se vyhledáváním nepodařilo objasnit všechny okolnosti, následovalo vyšetřování.

Trestní řád z roku 1956 č. 64/1956 Sb. se snažil odstranit nedostatky z trestního řádu z roku 1950. V oblasti přípravného řízení bylo zrušeno vyhledávání a bylo konáno

---

⁵ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 1. vydání. Praha: Leges, 2010, s. 449.

pouze vyšetřování. Postačilo zjistit, že byl spáchán trestný čin, i když osoba pachatele nebyla dosud známa.

Trestní řád z roku 1961, který platí po všech novelách dodnes, č. 141/1961 Sb. znal v přípravném řízení zpočátku pouze vyšetřování. Novelou z roku 1965 bylo přidáno i vyhledávání, které bylo zjednodušenou formou přípravného řízení. Vyhledávání bylo zrušeno novelou trestního řádu č. 292/1993 Sb. a v současné době je pouze postup před zahájením trestního stíhání a vyšetřování.

Novela trestního řádu zákonem č. 149/1969 Sb. zavedla institut objasňování přečinů, který platil až do 1. 7. 1990, kdy byl zrušen novelou zákonem č. 178/1990 Sb. Institut objasňování přečinů byl uveden v § 179a – 179h trestního řádu. Přečiny byly podle zákona č. 150/1969 Sb. mířeny na jednání, která svoji nebezpečností činu pro společnost nedosahovala stupně nebezpečnosti trestného činu. Jednalo se především o jednání, která směřovala proti porušování tehdejších pravidel socialistické společnosti (například přečiny proti pracovní kázi, příživnictví u toho, kdo nepracoval). Objasňováním přečinů se mělo urychleně zjistit, zda byl přečin spáchán, kdo jej spáchal, shromáždit důkazní prostředky a zajistit, aby podezřelá osoba byla nejpozději do 1 měsíce postavena před soud.

Podle stávajícího trestního řádu je definice přípravného řízení uvedena v § 12 odst. 10, kdy přípravným řízením je úsek řízení od sepsání záznamu o zahájení úkonů trestního řízení nebo provedení neodkladných a neopakovatelných úkonů, které mu bezprostředně předcházejí, a nebyly-li tyto úkony provedeny, od zahájení trestního stíhání do podání obžaloby, postoupení věci jinému orgánu, nebo zastavení trestního stíhání, anebo do rozhodnutí či vzniku skutečnosti, jež mají účinky zastavení trestního stíhání před podáním obžaloby, zahrnující objasňování a prověřování skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, a vyšetřování.⁶

V přípravném řízení provádí úkony podle trestního řádu především Policie České republiky, do jejíž činnosti zasahuje státní zástupce. Ten vykonává dozor nad zákonností postupu policie. V některých, zákonem stanovených případech, působí i soud. Jeho úkolem je zajištění ochrany lidských práv a svobod.⁷

---

⁶ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s 6368.

⁷ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (trestní řád). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1961, částka 66, s 515.

Výsledek přípravného řízení se odrazí v dokazování prováděném soudem a v jeho rozhodnutí. Soud je do značné míry závislý na tom, jaké důkazy mu nabídne státní zástupce.

„Přesto, že i na soud se plně vztahuje povinnost z úřední povinnosti vyhledávat a provádět důkazy, jeho reálné možnosti obstarat některé důkazy přímo v terénu jsou značně limitované; policejní orgán má v tomto ohledu mnohem větší možnosti.“⁸

Hlavním úkolem přípravného řízení je opatřování informací – důkazů, které bude následně provádět soud při hlavním líčení. Provedení některých důkazů již v přípravném řízení nesnese odkladu, například z důvodu možné ztráty nebo nemožnosti pozdějšího provedení.

„Přípravné řízení je takovým opatřováním a hodnocením důkazů, které nemá nahrazovat činnost soudu. Znamená to, že by měly být opatřeny a provedeny jen takové důkazy, které by nebylo možné provést v hlavním líčení, nebo jejichž provedení v tomto pozdějším stadiu řízení by mohlo znamenat jejich znehodnocení nebo ztrátu. Praxe se však často od záměru zákonodárce více či méně liší, a v tomto případě to platí dvojnásob. Velmi záleží na správné míře součinnosti státního zástupce a soudu, aby bylo dosaženo vyváženého poměru mezi přípravným řízením a řízením před soudem.“⁹

Cílem přípravného řízení je zjistit, je-li podezření ze spáchání trestného činu proti určité osobě odůvodněno do té míry, aby mohla být podána obžaloba a věc odevzdána soudu, anebo se nejedná o trestný čin.

„Přípravné řízení také brání tomu, aby před soud byly stavěny osoby, u kterých není dostatečné podezření, že mohou být pachateli trestných činů, a brání také tomu, aby před soudem byly projednávány kauzy, u nichž nejsou splněny alespoň minimální požadavky na objasnění věci ve smyslu podezření z trestného činu. Tím přípravné řízení chrání systém trestního soudnictví před zahlcením, ke kterému by jistě došlo při projednávání věcí, u kterých není dostatečně důkazně podloženo podezření ze spáchání trestného činu. Chrání ovšem i nevinného občana před difamujícími účinky veřejného soudního řízení.“¹⁰

---

⁸ MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P. a kol. *Kurs trestního práva, Trestní právo procesní*. 2. přepracované vydání. Praha: C. H. BECK, 2003, s. 539.

⁹ ČISAŘOVÁ, D., FENYK, J. *Trestní právo procesní*. 4. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Linde, 2006, s. 419.

¹⁰ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 1. vydání. Praha: Leges, 2010, s. 451-452.

Přípravné řízení lze časově ohraničit na dobu od zahájení úkonů trestního řízení, v praxi nejčastěji využívané, nebo od provedení neodkladných či neopakovatelných úkonů, které mu předcházejí. Případně rovnou od vyhotovení usnesení o zahájení trestního stíhání, kdy nejsou využity zmiňované úkony. Přípravné řízení končí nejpozději podáním obžaloby ze strany státního zástupce k soudu. Může být však ukončeno již před podáním obžaloby státním zástupcem či policejním orgánem, jež mají celou řadu možností, jak věc v této fázi trestního řízení skončit. Jednou z nich je i dále popsané zkrácené přípravné řízení, u kterého se místo podání obžaloby podává návrh na potrestání.

Popsané řízení má ve vztahu k řízení před soudem předběžný charakter. Přípravné řízení je upraveno v § 157¹¹ a následujících trestního řádu. Právní úpravou je rozděleno do dvou časových úseků. Jedním z nich je postup před zahájením trestního stíhání (upraven v § 158 – 159b trestního řádu¹²), druhým je vyšetřování (upraveno v § 160 – 170 trestního řádu¹³).

2.2 Předběžné projednání obžaloby

Prvním soudním stadiem trestního řízení je předběžné projednání obžaloby. Není to však fáze povinná. Je jí využíváno zejména u složitých případů, kdy v případě jejího využití trvá od podání obžaloby státním zástupcem soudu, až do doby rozhodnutí, jak bude s touto naloženo. Po podání obžaloby soud zkoumá, zda obžaloba je dostatečně odůvodněna, bylo-li přípravné řízení provedeno podle zákona.

„Podanou obžalobu přezkoumá předseda senátu a podle jejího obsahu a podle obsahu spisu posoudí, zda je jí nutno předběžně projednat v zasedání senátu anebo může nařídit o ní hlavní líčení (§ 185 odst. 1). Výsledkem tohoto přezkoumávání může být zejména nařízení hlavního líčení, vrácení věci státnímu zástupci k došetření, postoupení jinému orgánu (např. orgánu příslušnému ke kárnému řízení), zastavení trestního stíhání. Zastavením trestního stíhání nebo postoupením jinému orgánu než soudu končí i tu trestní stíhání, kdežto nařízením hlavního líčení přechází řízení do dalšího stadia.“¹⁴

¹¹ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6385.

¹² ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6386-6389.

¹³ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6389-6392.

¹⁴ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 1. vydání. Praha: Leges, 2010, s. 446.

Podle ustanovení § 314c trestního řádu¹⁵ samosoudce návrh na potrestání ve zkráceném přípravném řízení předběžně neprojednává, pouze jej přezkoumá v souladu s tímto ustanovením.

2.3 Hlavní líčení

Obligatorním a nejdůležitějším stadiem trestního řízení je hlavní líčení. V něm se rozhoduje o hlavní otázce trestního řízení, a to o vině obžalovaného a o trestu, popřípadě i o ochranném opatření a o náhradě škody. Jsou zde v nejširší míře uplatňovány základní zásady trestního řízení.¹⁶

Při přípravě hlavního líčení je například doručena obžaloba obviněnému a jeho obhájci, nebo jsou předvoláni účastníci k řízení, a to na den hlavního líčení, jež stanoví předseda senátu. Předseda senátu zahajuje hlavní líčení, kdy sdělí, jaká věc bude projednávána, poté je dále státním zástupcem přednesena obžaloba a probíhá dokazování ve věci.

Soudní jednání má charakter sporu mezi žalobcem a obžalovaným (a jeho obhájcem), kteří mají postavení rovnoprávných procesních stran. Procesní postavení žalobce, to jest státního zástupce, a obžalovaného s obhájcem je tedy zcela procesně rovnoprávné. Soud odpovídá za správné a úplné zjištění skutkového stavu věci a zákonné rozhodnutí.

Hlavní líčení ve většině případů končí usvědčujícím (obžalovaný se uznává vinným) nebo zprošťujícím (obžaloba se zprošťuje) rozsudkem, ale rovněž má soud možnost skončit věc například zastavením či přerušením trestního stíhání, vrátit věc k došetření, anebo postoupit jinému orgánu k projednání. Hlavní líčení a jeho fáze jsou upraveny v ustanoveních § 196 – 231 trestního řádu.¹⁷

---

¹⁵ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6409.

¹⁶ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (trestní řád). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1961, částka 66, s. 513.

¹⁷ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (trestní řád). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1961, částka 66, s. 545-551.

2.4 Opravné řízení

Jedná se o nepovinné stádium trestního řízení. Koná se tehdy, je-li rozsudek soudu prvního stupně napaden odvoláním, které může podat obžalovaný, státní zástupce nebo jiné oprávněné osoby, jež musí být o možnosti podání odvolání řádně poučeny. Právě podáním odvolání začíná opravné (odvolací) řízení.

Přezkoumání každého rozsudku je jak v zájmu účastníka řízení, tak v zájmu společnosti. Účelem je náprava nezákonného a nesprávného rozhodnutí.

Řádným opravným prostředkem je odvolání a stížnost, které směřují proti rozhodnutí, které dosud nenabýlo právní moci.

Specifickým opravným prostředkem proti trestnímu příkazu je odpor. Trestní příkaz může být vydán i v případě, kdy bylo ve věci vedeno zkrácené přípravné řízení. Odpor však nevyvolá opravné řízení, ale ruší se jím vydaný trestní příkaz a je nařízeno hlavní líčení.

Mimořádným opravným prostředkem je dovolání, stížnost pro porušení zákona a obnova řízení směřující proti rozhodnutím, které již nabyly právní moci.¹⁸

„Řádné opravné prostředky (odvolání, stížnost, odpor) i mimořádné opravné prostředky (dovolání, stížnost pro porušení zákona, obnova řízení) se navzájem liší různými atributy: svým posláním, orgány, které o nich rozhodují, rozsahem přezkoumávání původního rozhodnutí na podkladě podaného opravného prostředku, možnostmi orgánu provádět vlastní dokazování, způsobem rozhodnutí a četnými jinými rozličnými charakteristikami.“¹⁹

Opravné řízení při využití řádných opravných prostředků končí pravomocným rozhodnutím ve věci. Některé mimořádné opravné prostředky však nejsou vázány zákonnou lhůtou pro jejich podání, a proto je mohou oprávněné osoby využít i s dlouhým časovým odstupem, například i po několika letech. Řádné a mimořádné opravné řízení se řídí postupem dle § 245 – 289 trestního řádu.²⁰

¹⁸ ŠÁMAL, P. *Trestní řád: Komentář. 6.*, doplněné a přepracované vydání. Praha, 2008, s. 1930-1940.

¹⁹ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní. 1.* vydání. Praha: Leges, 2010, s. 448.

²⁰ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (trestní řád). In *Sbírka zákonů, Česká republika. 1961, částka 66, s. 552-558.*

2.5 Řízení vykonávací

Vykonávací řízení začíná po pravomocném rozsudku soudu, kdy je nutno v tomto řízení zajistit a provést samotnou realizaci obsahu tohoto rozhodnutí. Trvá až do jeho úplného splnění. Rozhodnutí vykonává a případně jeho výkon nařizuje, pokud nebylo realizováno dobrovolně, ten orgán, který rozhodnutí učinil. Vykonávací řízení je uvedeno v hlavě XXI a to konkrétně v ustanoveních § 315 – 362 trestního řádu.²¹

---

²¹ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (trestní řád). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1961, částka 66, s. 561-567.

3 Zkrácené přípravné řízení

Zkrácené přípravné řízení zavedla s účinností od 1. 1. 2002, jako novou formu (zvláštní typ) přípravného řízení, novela trestního řádu provedena zákonem číslo 265/2001 Sb.²² V trestním řádu je uvedeno v hlavě X, oddíl osmý v § 179a – 179h.²³ Je typem přípravného řízení, jehož cílem je v co nejkratší době postavit obviněného před soud a dosáhnout rychlého rozhodnutí, ve věci méně závažných trestných činů. Jedná se o případy skutkově jednoduché, které lze za splnění dalších podmínek řešit ve zkráceném přípravném řízení.

„Zkrácené přípravné řízení představuje typ přípravného řízení (přesnější by bylo spíše konstatování – zvláštní typ prověřování skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin – s tím ovšem, že i vlastní prověřování může tomuto postupu předcházet), jež by se mělo konat podle záměru sledované novelou č. 265/2001 Sb. o typově nejméně závažných trestných činech.“²⁴

3.1 Obecný výklad zkráceného přípravného řízení

„Zkrácené přípravné řízení se koná o trestných činech, o nichž přísluší konat řízení v prvním stupni okresnímu soudu a na které zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje pět let, jestliže

a) podezřelý byl přistižen při činu nebo bezprostředně poté, nebo

b) v průběhu prověřování trestního oznámení nebo jiného podnětu k trestnímu stíhání byly zjištěny skutečnosti, jinak odůvodňující zahájení trestního stíhání a lze očekávat, že podezřelého bude možné ve lhůtě uvedené v § 179b odst. 4 postavit před soud.“²⁵

Zkrácené přípravné řízení nelze konat u trestných činů, které nejsou uvedeny ve výše uvedeném ustanovení. Stejně tak řízení nelze konat nebo v něm pokračovat, je-li dán

---

²² ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102.

²³ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6395-6396.

²⁴ NOVOTNÝ, F., RŮŽIČKA, M. a kol. *Trestní kodexy: trestní zákon, trestní řád a související předpisy*, 2. doplněné vydání, Praha: Eurounion, 2002, s. 1020.

²⁵ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6395.

důvod vazby a nejsou-li splněny podmínky pro předání zadrženého podezřelého spolu s návrhem na potrestání soudu ve lhůtě do 48 hodin od zadržení. Rovněž v případě, že by se konalo společné řízení o dvou nebo více trestných činech, kdy o jednom z nich je třeba konat vyšetřování.

Orgány konající zkrácené přípravné řízení jsou policejní orgány uvedené v § 12 odst. 2 trestního řádu.²⁶

„O trestných činech příslušníků Generální inspekce bezpečnostních sborů, příslušníků Bezpečnostní informační služby, příslušníků Úřadu pro zahraniční styky a informace a příslušníků Vojenského zpravodajství anebo Vojenské policie nebo o trestných činech zaměstnanců České republiky, zařazených k výkonu práce v Generální inspekci bezpečnostních sborů, koná zkrácené přípravné řízení státní zástupce.“²⁷

Ve zkráceném přípravném řízení se nevydává usnesení o zahájení trestního stíhání dle § 160 trestního řádu.²⁸ Předchází mu zahájení úkonů trestního řízení dle § 158 odst. 3 trestního řádu.²⁹ Zkrácené přípravné řízení je vedeno proti konkrétní osobě, která je nazývána podezřelým a zahajuje se sdělením podezření dle § 179b odst. 3 trestního řádu.³⁰

„Sdělení podezření nemá charakter rozhodnutí (nejde o usnesení), ale jde o opatření. Proto proti němu není přípustná stížnost. Sdělení podezření ale může k žádosti podezřelého přezkoumat státní zástupce (§ 157a odst. 1), který jej rovněž může zrušit.“³¹

Nejpozději na počátku výslechu musí podezřelému policejní orgán sdělit ze spáchání jakého skutku je podezřelý a jaký trestný čin je v tomto skutku spatřován. O úkonu policejní orgán učiní záznam do protokolu. Sdělení podezření je možno oznámit podezřelému dvěma způsoby a to vyhlášením, nebo doručením opisu záznamu o sdělení podezření. Vyhlášením se rozumí přečtení záznamu o sdělení podezření policejním orgánem. Po vyhlášení je podezřelému nutno ihned doručit opis záznamu. Opis se doručí též obhájci, je-li zvolen nebo ustanoven, a do 48 hodin státnímu zástupci. Proti záznamu o sdělení podezření není přípustná stížnost. Výslech se zaznamenává do protokolu, po

---

²⁶ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6368.

²⁷ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6395.

²⁸ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6389.

²⁹ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6386.

³⁰ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6395.

³¹ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 1. vydání. Praha: Leges, 2010, s. 500.

skončení je předložen podezřelému a má-li proti obsahu námitky, je nutno je projednat v přítomnosti další osoby a výsledek zapsat do protokolu.³²

„Ve zkráceném přípravném řízení má podezřelý stejná práva jako obviněný (§ 33 odst. 1, 2 trestního řádu). Zadržovaný podezřelý má právo zvolit si obhájce a radit se s ním bez přítomnosti třetí osoby již v průběhu zadržení. O tomto je třeba podezřelého před jeho výslechem poučit a poskytnout mu plnou možnost uplatnění jeho práv.“³³

Mezi základní práva podezřelého patří právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a k důkazům o nich, předkládat důkazy sloužící k jeho obhajobě, podávat návrhy, žádosti, opravné prostředky. Může využít práva k věci nevypovídat. Ve zkráceném přípravném řízení se nekoná seznámení s trestním spisem jako ve vyšetřování, to nebrání tomu, aby podezřelý a jeho obhájce do spisu nahlédli.³⁴

Při vedení zkráceného přípravného řízení proti mladistvé osobě se postupuje i podle zákona číslo 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže. Jedná se o speciální zákon vůči trestnímu zákoníku a trestnímu řádu. Smysl tohoto zákona je možné chápat jako jistou ochranu mladistvého. Rozdíl ve zkráceném přípravném řízení mezi dospělou osobou a mladistvým je například v tom, že mladistvý ihned od počátku, kdy jsou proti němu použita opatření podle tohoto zákona nebo provedeny úkony podle trestního řádu, musí mít obhájce. Výjimka je v případě, kdy nelze provedení úkonu odložit, například při zadržení osoby na místě činu. Obhájce může být zvolen nebo ustanoven, zvolit jej mohou kupříkladu rodiče a ustanovit soud.³⁵

Řízení s mladistvým koná soud pro mládež, v jehož obvodu mladistvý bydlí, nemá-li stálé bydliště, tak podle místa, kde se zdržuje nebo pracuje. V trestním řízení mladistvého spolupracují orgány činné v trestním řízení s orgánem sociálně-právní ochrany dětí a s Probační a mediační službou. Zákonný zástupce může podávat opravné prostředky, zúčastnit se úkonů, kterých se podle zákona může zúčastnit mladistvý. Práva může zákonný zástupce vykonávat ve prospěch mladistvého i proti jeho vůli. Opravné prostředky může podat, a to i proti vůli mladistvého, orgán sociálně-právní ochrany dětí.

---

³² ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6395.

³³ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6395.

³⁴ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (trestní řád). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1961, částka 66, s. 518.

³⁵ ŠÁMAL, P., VÁLKOVÁ, H., SOTONÁŘ, A., HRUŠKOVÁ, M. *Zákon o soudnictví ve věcech mládeže: Komentář*. 1. vydání. Praha, 2004, s. 444-463.

Stížnost může ve prospěch mladistvého podat i příbuzný v pokolení přímém, sourozenec, osvojitel, manžel a druh, ale ne proti jeho vůli. Tím se rozšiřuje ochrana práv mladistvého. V posledních dvou letech je praxe taková, že se zkrácené řízení s mladistvým nevede z důvodu, že je nedostatečná doba na uplatnění jeho práv.³⁶

Ze zavedené aplikační praxe můžeme potvrdit, že je to ku prospěchu mladistvého, neboť tím se navyšuje ochrana jeho práv, které mohou hájit uvedené subjekty. V praxi již rovněž není činěn tlak na zpracování trestní věci mladistvého ve zkráceném řízení. Naopak se ve věci koná vyšetřování, při kterém je umožněno všem subjektům se podílet na řádném prošetření věci.

Jedná-li se o případ zkráceného přípravného řízení, kdy došlo k zadržení podezřelého, který nebude ze zadržení propuštěn, předá ho policejní orgán spolu se zprávou o výsledku zkráceného přípravného řízení státnímu zástupci v takové lhůtě, aby ho mohl nejpozději do 48 hodin od zadržení předat soudu.³⁷

Na konání zkráceného přípravného řízení je stanovena lhůta dvou týdnů, která počíná ode dne, kdy bylo osobě sděleno podezření.³⁸ Jestliže se nepodařilo v této době zkrácené přípravné řízení skončit, je státní zástupce s přihlédnutím k okolnostem konkrétního případu oprávněn prodloužit lhůtu, nejdéle však o 10 dnů. V základní nebo prodloužené lhůtě předloží policejní orgán státnímu zástupci stručnou zprávu o jeho výsledku, která obsahuje data podezřelého, popřípadě též s údaji o zadržení, popis skutku, právní kvalifikaci, seznam důkazů, které lze provést v řízení před soudem. Nestihne-li se ani v prodloužené lhůtě zkrácené přípravné řízení skončit a je důvodné podezření ze spáchání trestného činu konkrétní osobou, je nutné zahájit trestní stíhání.³⁹

Z policejní praxe může vyvstat připomínka ke lhůtě dvou týdnů. Státní zástupce požaduje předložit spis zpravidla ještě tři dny před koncem této lhůty, aby měl čas k nastudování spisu. Ze zkušenosti autor podotýká, že bylo vedeno zkrácené přípravné řízení, u kterého končila lhůta v neděli, a spis musel předložit již ve středu. Pro názornost lze uvést i lhůtu, kterou mají stanovenou naši sousedé na Slovensku, kde je obdoba zkráceného řízení o přečinech nazývána zkrácené vyšetřování a lhůta je zde stanovena na

---

³⁶ ŠÁMAL, P., VÁLKOVÁ, H., SOTONÁŘ, A., HRUŠKOVÁ, M. *Zákon o soudnictví ve věcech mládeže: Komentář*. 1. vydání. Praha, 2004, s. 405-463.

³⁷ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6396.

³⁸ ČESKO. Zákon č. 274/2008, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, s. 4147.

³⁹ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6395.

dobu dvou měsíců od vznesení obvinění. A ještě může být i prodloužena s ohledem na stav případu.⁴⁰

Státní zástupce, kterému byl doručen návrh na potrestání po skončení lhůty od policejního orgánu nebo který sám vedl zkrácené přípravné řízení, o věci rozhodne dle trestního řádu (blíže v samostatné kapitole č. 5).⁴¹

Jestliže policejní orgán nepředložil státnímu zástupci po skončení zkráceného přípravného řízení zprávu o jeho výsledku a nebyla-li věc předána s podnětem k zahájení trestního stíhání, postupuje policejní orgán dle ustanovení § 159a odst. 1 – 3 nebo 5 trestního řádu.⁴² Je možné věc odložit s tím, že se nejedná o trestný čin, věc odevzdat k projednání jinému orgánu, odložit pro nepřipustnost trestního stíhání, odložit pro neúčelnost nebo proto, že se nepodařilo zjistit skutečnosti opravňující zahájit trestní stíhání. Výjimkou je ustanovení § 159a odst. 4,⁴³ kdy lze jen podat návrh státnímu zástupci na odložení věci v přípravném řízení, neboť samotné řízení postačilo k tomu, aby byl splněn účel trestního řízení.

Do nedávné doby byl problém, zda zahájit zkrácené řízení, pokud od spáchání trestného činu do sdělení podezření uplynulo několik měsíců. V praxi se i po šesti měsících prověřování vedlo zkrácené přípravné řízení, čímž byl zmařen smysl zkráceného přípravného řízení. V roce 2014 vydalo Trestní kolegium Nejvyššího soudu ČR své stanovisko k jednotnému výkladu.

„Zkrácené přípravné řízení se koná ve skutkově, právně a důkazně jednoduchých věcech. Tomu by měla odpovídat i délka prověřování předcházejícího zkrácenému přípravnému řízení. Podmínky uvedené v ustanovení § 179a odst. 1 písm. b) tr. ř., tzn. prověřováním trestního oznámení nebo jiného podnětu k trestnímu stíhání zjištěné skutečnosti, jinak odůvodňující zahájení trestního stíhání, včetně samostatně posuzované doby prověřování a očekávání, že podezřelého bude možné ve lhůtě uvedené v § 179b odst. 4 tr. ř. postavit před soud, zpravidla nebudou splněny, uplynula-li od počátku prověřování do sdělení podezření podle § 179b odst. 3 tr. ř. doba podstatně převyšující

---

⁴⁰ *Trestný poriadok s rozsiahlym komentárom a judikaturou*. Úplné znenie zákona NR SR č. 301/2005 Z. z. III. doplnené vydanie. Bratislava, 2009, s. 320-322.

⁴¹ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6395-6396.

⁴² ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6389.

⁴³ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6389.

dva týdny. V takovém případě samosoudce podle § 314c odst. 1 písm. c) tr. ř. návrh na potrestání odmítne.⁴⁴

Po vydání tohoto stanoviska jsme si mohli v praxi povšimnout, jak se tato lhůta postupně začala zkracovat. V současné době je lhůta stanovena na dobu nepřevyšující jeden měsíc od zahájení úkonů trestního řízení. U některých případů, v nichž nebyly úkony od počátku směřovány k určité osobě (neznámý pachatel), lze tuto lhůtu v odůvodněných případech i překročit a to po domluvě s dozorujícím státním zástupcem.

Zkrácené přípravné řízení si v praktickém životě našlo své místo a je trvale zakotveno v trestním procesu. Nasvědčuje tomu i skutečnost, že došlo v průběhu jeho vývoje k několika novelám, a to hlavně z důvodu, aby v tomto způsobu řízení mohlo být zpracováváno více trestných činů – přečinů. V rámci novel byla zvýšena i horní hranice u trestných činů, které je možno v současné době zpracovávat, kdy původně bylo možné vést řízení jen u trestných činů s horní sazbou za trestný čin do 3 let a v současné době lze konat toto řízení u přečinů s horní sazbou nepřevyšující 5 let.⁴⁵ Nejvíce používané ze strany policejních orgánů Policie ČR bylo od roku 2009 do podzimu roku 2014.

3.2 Srovnání zkráceného přípravného řízení a vyšetřování

Trestní řád zná dvě možnosti, ve kterých se vede řízení o trestném činu proti konkrétní osobě, a to zkrácené přípravné trestní řízení a vyšetřování. Z pohledu policejních orgánů se ovšem nejedná o zcela shodný postup, ale je zde více rozdílů v postupu trestního řízení, ačkoli u obou způsobů řízení je stejný cíl a to objasnění trestní věci.

Zkrácené přípravné řízení se vede proti osobě, které bylo předáno sdělení podezření ze spáchání určitého trestného činu. Je označována jako „podezřelá osoba“ a není v postavení obviněného. Tím se stává teprve tehdy, je-li podán ze strany státního zástupce návrh na potrestání a soud tento návrh akceptuje.

Vyšetřování je definováno v § 161 odst. 1 trestního řádu,⁴⁶ kdy se jedná o úsek trestního stíhání před podáním obžaloby, návrhu na schválení dohody o vině a trestu,

---

⁴⁴ stanovisko Nejvyššího soudu České republiky ze dne 25. září 2014, sp. zn. Tpjn 303/2014.

⁴⁵ ČESKO. Zákon č. 459/2011, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2011, částka 159, s. 6186.

⁴⁶ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6390.

postoupením věci jinému orgánu nebo zastavení trestního stíhání, včetně schválení narovnání a podmíněného zastavení trestního stíhání před podáním obžaloby, návrhu na schválení dohody o vině a trestu. Jde o časový úsek od doby, kdy konkrétní osoba převezme usnesení o zahájení trestního stíhání ve smyslu § 160 odst. 1 trestního řádu, čímž se stává obviněným, a končí podáním obžaloby.⁴⁷

Před zahájením zkráceného přípravného řízení a vyšetřování je naprosto shodný postup v souladu s trestním řádem. Na základě zjištěného podnětu o podezření z trestného činu zahájí policejní orgán úkony trestního řízení ve smyslu § 158 odst. 3 trestního řádu. V záznamu o zahájení úkonů trestního řízení může být rozdíl v tom, že je možné do tohoto napsat skutečnost, že ve věci bude vedeno zkrácené přípravné řízení.⁴⁸ Následně provádí policejní orgán takové procesní úkony, aby mohl o prošetřované věci rozhodnout.

Rozdíl po zahájení úkonů trestního řízení nastane ve lhůtě. Při prověřování trestného činu, kde nebude vedeno zkrácené přípravné řízení, je lhůta dvou, tří, nebo u rozšířeného přípravného řízení šest měsíců s ohledem na trestní sazbu u konkrétního trestného činu, který je prověřován. Může být opakovaně prodlužována za splnění podmínek. U zkráceného přípravného řízení má policejní orgán k dispozici pouze dobu podstatně nepřevyšující dva týdny po zahájení úkonů trestního řízení na to, aby předal podezřelé osobě záznam o sdělení podezření. Poté má 2 týdny, eventuálně prodloužené o 10 dnů ze strany státního zástupce, aby věc ukončil a předal státnímu zástupci. Lhůtu nelze překročit, i kdyby poslední den vycházel na volný den (víkend, svátek). Podstatný rozdíl je po zahájení trestního stíhání, kdy začíná běžet nová lhůta v závislosti na trestní sazbě činu, pro které je stíhání vedeno. Opět je lhůta dvou, tří nebo šestiměsíční a lze ji v zákonných případech prodlužovat a to i opakovaně.⁴⁹

Zkrácené přípravné řízení v pojetí Policie ČR provádějí dle vnitřního předpisu⁵⁰ jak základní uniformované útvary, tak služba kriminální policie a vyšetřování. Vyšetřování vede převážně služba kriminální policie a vyšetřování. Jsou místa v České republice, kdy je vyšetřování z důvodu nedostatku policistů ve vymezených případech

---

⁴⁷ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6389-6392.

⁴⁸ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6386.

⁴⁹ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6388-6396.

⁵⁰ Pokyn policejního prezidenta č. 103/2013 ze dne 28. 5. 2013 o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie České republiky v trestním řízení.

vedeno i na uniformovaném útvaru. Tyto konají vyšetřování zejména poté, co jim je toto, po provedeném zkráceném přípravném řízení, nařízeno státním zástupcem dle § 179 odst. 2, písm. b) trestního řádu.⁵¹

Značný rozdíl je v dokazování v obou těchto možnostech přípravného řízení. Ve zkráceném přípravném řízení se shromáždí jen takové informace – důkazy, které budou dostačující k zahájení soudního řízení. Po předání sdělení podezření se provede výslech podezřelé osoby, výslech poškozeného nebo jiné osoby, která hájí zájem poškozeného, pokud ještě není vyslechnuta, nebo osoby, která může poskytnout důkaz v prověřované věci. Dále se provádí například zajištění věcí, vyžadují se odborná vyjádření, zajišťují se potřebné listiny. Neodkladné nebo neopakovatelné úkony se ve zkráceném přípravném řízení používají málo a to z důvodu lhůty pro zpracování a také z důvodu, že touto formou se řeší jednodušší trestní věci. Když se jako neopakovatelný nebo neodkladný úkon provádí například výslech svědka (poškozeného) nebo rekognice (znovupoznání), je při provádění úkonu nutná účast soudce.

Oproti tomu ve vyšetřování se vyhledávání důkazů provádí rozsáhle, zpravidla tak, aby státní zástupce navrhl soudu jejich provedení. Po zahájení trestního stíhání se již výslechy osob neprovádějí jako neopakovatelný nebo neodkladný úkon. Provádí se výslech svědka, rekognice, nebo jiné procesní úkony bez přítomnosti soudce. Právě ve výslechu osob – svědků je patrný rozdíl v dokazování mezi zkráceným přípravným řízením a vyšetřováním.

U zkráceného přípravného řízení se neuskutečňuje seznámení se spisem.⁵² Ve vyšetřování je nutné dát možnost obviněnému a dalším oprávněným osobám seznámit se s trestním spisem, seznámení však není povinné.

Znatelný rozdíl je rovněž v ukončení obou typů řízení. Ve vyšetřování musí policejní orgán podat státnímu zástupci návrh na některý ze způsobů ukončení věci. Nejčastěji to bývá návrh na podání obžaloby, zastavení trestního stíhání či na postoupení věci jinému orgánu, ale vždy musí rozhodnout státní zástupce.⁵³ Ve zkráceném přípravném řízení může policejní orgán předložit státnímu zástupci zprávu o výsledku zkráceného přípravného řízení s tím, aby podal návrh na potrestání. Dále může

---

⁵¹ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6395.

⁵² ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6395-6396.

⁵³ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6390-6392.

rozhodnout ve smyslu § 159a trestního řádu,⁵⁴ tedy věc odložit s tím, že se nejedná o trestný čin, věc odevzdat k projednání jinému orgánu, odložit pro nepřipustnost trestního stíhání, odložit pro neúčelnost trestního stíhání nebo proto, že se nepodařilo zjistit skutečnosti opravňující zahájit trestní stíhání. Výjimkou je ustanovení § 159a odst. 4 trestního řádu,⁵⁵ kdy lze jen podat návrh státnímu zástupci na odložení věci v přípravném řízení z důvodu, že samotné řízení postačilo k tomu, aby byl splněn účel trestního řízení.

Přes uvedené rozdíly v jednotlivých typech řízení, lze zejména ve vztahu k lhůtě zpracování poznamenat, že i některé případy, jež jsou vedeny ve formě vyšetřování, lze zpracovat v termínu, který odpovídá lhůtě zkráceného přípravného řízení. Jde o případy, kdy sice horní hranice trestí sazby přesahuje pět let, ale pro skutkovou jednoduchost případu a dostupnost všech potřebných důkazů není třeba dalšího šetření. Jako příklad lze uvést trestný čin loupeže, kdy je pachatel zadržen bezprostředně po činu, je proti němu zahájeno trestní stíhání, provedeny potřebné procesní úkony, jako například zvolení či ustanovení obhájce, výslech obviněného, poškozeného, případně svědků, zajištěn dostupný kamerový záznam, či vydání nebo odnětí věci. Po výslechu je obviněný a jeho obhájce vyrozuměn o možnosti prostudovat trestní spis. Po umožnění prostudování spisu lze celý spisový materiál předat státnímu zástupci s návrhem na podání obžaloby a to již v termínu do 14 dní od spáchání trestného činu.

---

⁵⁴ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6389.

⁵⁵ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6389.

4 Postup policejního orgánu ve zkráceném přípravném řízení

Po získání podnětu o tom, že mohl být spáchán trestný čin,⁵⁶ je povinen policejní orgán učinit nezbytné prověření v souladu s trestním řádem a rozhodnout, zda na základě oznámení, či jiného podnětu budou zahájeny úkony trestního řízení, nebo se věc uloží bez dalšího opatření, neboť se zjevně nejedná o podezření z trestného činu.

Nejčastěji je podnět k zahájení úkonů dán zvenčí. Státní orgány jsou povinny neprodleně oznamovat skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin. Dále od právnických osob, které z povahy své činnosti získávají poznatky o skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin. Může se jednat o zdravotnické zařízení, které poskytuje neodkladné ošetření zraněné osoby. Nejvíce podnětů je od fyzických osob, které se staly obětí trestného činu. Podnětem může být informace z médií, letáků nebo i anonymních oznámení. Podnět k zahájení úkonů může učinit též státní zástupce, který se může o podezření z trestného činu dozvědět například při kontrole a studiu spisů, při hlavním líčení.

„Význam podnětu nelze omezit jen na to, že je jednou z podmínek zahájení úkonů trestního řízení. Neméně významná je skutečnost, že podnět často může být důkazem ve věci a někdy i základem trestního stíhání pro křivé obvinění. Proto jedním z významných úkolů přípravného řízení je zajištění každého takového podnětu.“⁵⁷

4.1 Postup policejního orgánu před zahájením zkráceného přípravného řízení

V případě, že policejní orgán svým šetřením (například i podle § 158 odst. 1 trestního řádu, za využití oprávnění dle zákona o Policii ČR⁵⁸) dospěje k závěru, že byl spáchán trestný čin, zahájí úkony trestního řízení dle § 158 odst. 3 trestního řádu. O zahájení sepíše neprodleně záznam, ve kterém jsou uvedeny skutkové okolnosti, pro které se řízení zahajuje, a způsob, jakým se o nich dozvěděl. Opis záznamu je nutné do 48 hodin doručit státnímu zástupci.⁵⁹

⁵⁶ ŠÁMAL, P. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 126.

⁵⁷ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 2. vydání. Praha: Eurolex 2002, s. 350.

⁵⁸ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*, 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.

⁵⁹ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6386.

Jestliže je v rámci podnětu nutno provést neodkladné či neopakovatelné úkony,⁶⁰ policejní orgán sepíše záznam o zahájení úkonů trestního řízení neprodleně po provedení těchto úkonů. Nejčastěji se s takovým podnětem setkává policejní orgán při obdržení oznámení o krádeži, kdy zpravidla provádí nejprve ohledání místa činu. V tomto případě zahájil úkony trestního řízení tím, že provedl dle § 113 trestního řádu ohledání místa činu, což je neodkladný úkon, jelikož hrozí nebezpečí z prodlení.

„K objasnění a prověření skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, opatřuje policejní orgán potřebné podklady a nezbytná vysvětlení a zajišťuje stopy trestného činu. V rámci toho je oprávněn, kromě úkonů uvedených v této hlavě, zejména

- a) vyžadovat vysvětlení od fyzických a právnických osob a státních orgánů,
- b) vyžadovat odborné vyjádření od příslušných orgánů, a je-li toho pro posouzení věci třeba, též znalecké posudky,
- c) obstarávat potřebné podklady, zejména spisy a jiné písemné materiály,
- d) provádět ohledání věci a místa činu,
- e) vyžadovat za podmínek uvedených v § 114 provedení zkoušky krve nebo jiného podobného úkonu, včetně odběru potřebného biologického materiálu,
- f) pořizovat zvukové a obrazové záznamy osob, za podmínek stanovených v § 114 snímat daktyloskopické otisky, provádět osobou téhož pohlaví nebo lékařem prohlídku těla a jeho zevní měření, jestliže je to nutné ke zjištění totožnosti osoby nebo ke zjištění a zachycení stop nebo následků činu,
- g) za podmínek stanovených v § 76 zadržet podezřelou osobu,
- h) za podmínek stanovených v § 78 až 81 činit rozhodnutí a opatření v těchto ustanoveních naznačená,
- i) způsobem uvedeným v hlavě čtvrté provádět neodkladné nebo neopakovatelné úkony, pokud podle tohoto zákona jejich provedení nepatří do výlučné pravomoci jiného orgánu činného v trestním řízení.“⁶¹

K prověřování, kromě úkonů uvedených v § 158 odst. 3 trestního řádu, lze využít operativně pátrací prostředky, jež jsou uvedeny v § 158b – 158f trestního řádu.⁶² Dále

⁶⁰ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6390.

⁶¹ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6386.

⁶² ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6387-6388.

úkony uvedené v hlavě čtvrté, mezi které patří například domovní a osobní prohlídka, záměna či sledování zásilky či odposlech a záznam telekomunikačního provozu. Rovněž v hlavě páté trestního řádu, kde jsou uvedeny některé zvláštní způsoby dokazování. V práci jsou vybrány a níže přiblíženy ty úkony, které jsou nejčastěji používány v rámci základních útvarů, jež jsou využívány i v případě konání zkráceného přípravného řízení.

Jako důkazní prostředek slouží především výpověď osoby. Po zahájení úkonů trestního řízení je výpověď osoby zaznamenána na úřední záznam o podání vysvětlení podle § 158 odst. 6 trestního řádu. Úřední záznam obsahuje vyjádření osoby podávající vysvětlení ke skutečnostem, týkajících se prověřované věci. Před podáním vysvětlení je osobu nutno poučit. Zejména o tom, že má osoba právo na právní pomoc advokáta. Ten ovšem nemůže do průběhu podání vysvětlení zasahovat například kladením otázek, nemůže nahlédnout do spisu, nemůže se účastnit jiných úkonů, které se netýkají osoby podávající vysvětlení. Dále poučení, že vysvětlení nesmí být požadováno od toho, kdo by jím porušil státem výslovně uloženou či uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byl této povinnosti zproštěn příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má. Osoba podávající vysvětlení musí být poučena o tom, že musí vypovídat pravdu a nic nezamlčet. Může však podání vysvětlení odepřít v případě, že by jím způsobila sobě či osobě blízké nebezpečí trestního stíhání. Osobou blízkou se dle § 100 odst. 2 trestního řádu rozumí příbuzný v pokolení přímém, sourozenec, osvojitel, osvojenec, manžel, partner či druh nebo jiná osoba v poměru rodinném či obdobném, jejichž újmu by právem osoba podávající vysvětlení pocítovala jako újmu vlastní. Úřední záznam o podání vysvětlení dle § 158 odst. 6 trestního řádu slouží státnímu zástupci a obviněnému ke zvážení návrhu, aby osoba, která takové vysvětlení podala, byla vyslechnuta jako svědek a soudu k úvaze, zda takový důkaz provede.⁶³

Podle § 113 trestního řádu⁶⁴ se provádí ohledání (v praxi používán výraz ohledání místa činu), kdy mají být zjištěny skutečnosti důležité pro trestní řízení. Předmětem ohledání může být fyzická osoba (svědek, obviněný), věc (bankomat, vozidlo). Provádí se i ohledání místa v okolí trestného činu, které může mít spojitost s vyšetřovanou událostí, a lze předpokládat, že se na místě pachatel pohyboval a mohl zde zanechat stopy. U řady trestných činů má mimořádný význam pro odhalení trestného činu i jeho pachatele. Prověřování některých trestných činů, jako například krádeže, úmyslně

---

⁶³ ŠÁMAL, P. *Trestní řád: Komentář*. 6., doplněné a přepracované vydání. Praha, 2008, s. 1211-1218.

⁶⁴ ŠÁMAL, P. *Trestní řád: Komentář*. 6., doplněné a přepracované vydání. Praha, 2008, s. 985-986.

založeného požáru, násilného jednání, se bez ohledání neobejde. Co bylo na místě činu přehlédnuto, bývá pro objasnění činu ztraceno. Zejména, je-li místo činu následně uklizeno nebo na místě činu jsou provedeny jakékoliv úpravy či změny. Výsledek ohledání je popsán v protokolu o ohledání, který musí poskytovat úplný a věrný obraz předmětu ohledání. Ohledání místa činu již zpravidla nelze opakovat.

„Účelem ohledání místa činu je přímým pozorováním získat obraz o situaci a okolnostech, za kterých byl trestný čin spáchán, zjistit stopy trestného činu i pachatele a zajistit je. Poznatky zjištěné na místě činu dovolují dále učinit si představu o tom, k čemu došlo na místě činu.“⁶⁵

Pro potřebu trestního řízení se zajišťují písemné podklady, ze kterých se stávají věcné a listinné důkazy. Jedná se například o rejstřík trestů, který se vyžaduje k podezřelé osobě, ze kterého jsou získány informace k dřívějšímu odsouzení a také možné recidivě, tedy opakovatelnosti určitého jednání podezřelého (nejčastěji u trestného činu krádeže). Z rodného listu dítěte, případně z rozsudku soudu, ze kterých je patrné, kdo je otcem a kdo má stanovenou vyživovací povinnost. Peněžní výpisy, leasingové smlouvy, ze kterých je zřejmé, kdo a kdy je podepsal a jaké informace o sobě uvedl (například uvedl nepravdivé informace o svých příjmech nebo zaměstnání).

Odborné vyjádření, podle § 105 odst. 1 trestního řádu,⁶⁶ podává odborný závěr o výsledku zkoumání zajištěných stop nebo věcí z místa činu, ale i jiných věcí, které mohou podat informace k prověřované události. Odborným vyjádřením se nejčastěji, mimo vyhodnocení stop, zjišťuje u případů skutečná škoda, která vznikla, nebo rozsah zranění.

Ustanovení § 78 trestního řádu slouží k vydání věci v případě, že má někdo u sebe věc důležitou pro trestní řízení. Tato osoba je povinna věc na vyzvání policejního orgánu předložit a případně i vydat. Když tak neučiní, může jí být věc se souhlasem státního zástupce odňata ve smyslu § 79 trestního řádu, o čemž musí být osoba rovněž poučena. V protokolu o vydání věci je nutné věc dobře popsat, osoba vydávající může uvést, jak věc nabyla. Nepřipadá-li v úvahu zabránění nebo propadnutí věci, tak se v souladu s § 80 trestního řádu vydá tomu, o jehož právu na věc není pochyb. V případě pochybností se věc uloží do úschovy soudu. Osoba, jež si činí nárok na věc, se odkáže, aby tento uplatnila

---

⁶⁵ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 2. vydání. Praha: Eurolex 2002, s. 350.

⁶⁶ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6382.

v rámci občanskoprávního řízení u soudu.⁶⁷ V praxi k tomuto dochází zejména v situacích, kdy zastavárny či bazary v dobré víře vykoupí kradenou věc, mají čestné prohlášení prodávajícího, že se nejedná o kradenou věc, a dále na ni uplatňuje nárok i osoba, které byla věc odcizena. V minulosti se věc vracela ve většině případů původnímu majiteli. V současné době, po novele občanského zákoníku, se věc vrací právě i zmiňovaným provozováním, pakliže není prokázáno, že věděly, že se jedná o věc pocházející z trestné činnosti.

Při přistižení podezřelé osoby, která se dopouští trestného činu, nebo při jejím útěku z místa činu, je policejní orgán oprávněn ve smyslu § 76 odst. 1 trestního řádu tuto zadržet bez souhlasu státního zástupce tehdy, jestliže věc nesnese odkladu a souhlas nelze předem dosáhnout. Zadržení lze provést jen tehdy, je-li dán některý z důvodů vazby podle § 67 trestního řádu. Státní zástupce následně přezkoumá, proč věc nesnesla odkladu a zda souhlas nebylo možné získat předem. Zadržení nesmí trvat déle než 48 hodin. Zadržení podezřelého lze provést po předchozím souhlasu státního zástupce.⁶⁸ Jde o případy, kdy je známa konkrétní osoba, která se dopouští trestné činnosti, ale v místě trvalého bydliště, ani na jiné dostupné adrese se nezdržuje, poštu nepřebírá a je nutné zajistit její přítomnost v trestním řízení. V praxi se tak postupuje především u případů, kdy je vedeno prověřování ze spáchání přečinu zanedbání povinné výživy podle § 196 zákona číslo 40/2009 Sb., trestního zákoníku (dále jen trestní zákoník).⁶⁹

Po zadržení osoby ve smyslu § 76 trestního řádu následuje její výslech v souladu s § 76 odst. 3 trestního řádu. V protokolu o výslechu zadržené osoby se uvede místo, čas a bližší okolnosti zadržení, jakož i důvody zadržení. Výslech je prováděn z důvodu potvrzení nebo rozptýlení podezření z trestného činu, ale i zjištění, zda nejsou dány důvody vazby podle § 67 trestního řádu. Zadržaná osoba má právo nevypovídat, může si zvolit obhájce, hovořit s ním bez přítomnosti třetí osoby a radit se s ním již v průběhu zadržení. Zadržovaný nemá právo nahlížet do spisu ve smyslu § 65 trestního řádu. V postupu při výslechu podezřelého se přiměřeně použije ustanovení o výslechu obviněného.⁷⁰

Po skončení prověřování, na základě zjištěných skutečností, má policejní orgán tyto možnosti dalšího postupu ve věci. Může věc předat s podnětem k zahájení trestního

---

⁶⁷ ŠÁMAL, P. *Trestní řád: Komentář. 6.*, doplněné a přepracované vydání. Praha, 2008, s. 605-613.

⁶⁸ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (trestní řád). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1961, částka 66, s. 526.

⁶⁹ ČESKO. Zákon č. 40/2009 trestní zákoník ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 398.

⁷⁰ ŠÁMAL, P. *Trestní řád: Komentář. 6.*, doplněné a přepracované vydání. Praha, 2008, s. 593-599.

stíhání. Podle ustanovení § 159a odst. 1 – 3 nebo 5 trestního řádu je oprávněn věc odložit, že se nejedná o trestný čin, věc odevzdat k projednání jinému orgánu, odložit pro nepřípustnost trestního stíhání, odložit pro neúčelnost trestního stíhání nebo proto, že se nepodařilo zjistit skutečnosti opravňující zahájit trestní stíhání. Výjimkou je ustanovení § 159a odst. 4 trestního řádu, kdy lze jen podat návrh státnímu zástupci na odložení věci v přípravném řízení, neboť samotné řízení stačilo k tomu, aby byl splněn účel trestního řízení. Poslední z možností je vést zkrácené přípravné řízení,⁷¹ kdy se však musí jednat o podezření ze spáchání přečinu.⁷²

4.2 Postup policejního orgánu ve zkráceném přípravném řízení

Podle stávající právní úpravy není dána forma, jak se zkrácené přípravné řízení zahajuje. V trestním řádu není toto nikde popsáno. Obecně se vychází z toho, že je to postup před zahájením trestního stíhání. Je tedy zahajováno stejně jako standardní a rozšířené přípravné řízení, a to zahájením úkonů trestního řízení, případně provedením neodkladného či neopakovatelného úkonu. Dle aplikační praxe se však zahajuje tento typ řízení až procesním úkonem – sdělením podezření dle § 179b odst. 3 trestního řádu.⁷³

Na základě podnětu nebo vlastního zjištění o podezření ze spáchání trestného činu zahájí policejní orgán úkony trestního řízení dle § 158 odst. 3 trestního řádu. V záznamu je nutné uvést, kdy byl podnět přijat, popis skutku, předpokládána právní kvalifikace, nacionálně podezřelé osoby, je-li známa. V případě, že je podezřelá osoba ustanovena a jsou-li splněny podmínky pro vedení zkráceného přípravného řízení, uvede se závěrem záznamu o zahájení úkonů trestního řízení údaj, že ve věci bude vedeno zkrácené přípravné řízení. Nejsou-li podmínky pro vedení zkráceného řízení, tak se věta neuvádí. Jestliže jsou zjištěny podmínky zkráceného přípravného řízení až následně, policejní orgán o tomto informuje státního zástupce. Od okamžiku zahájení úkonů trestního řízení začíná dozor státního zástupce nad věcí. Ten má možnost vydat pokyn, jestli bude či nebude ve věci vedeno zkrácené přípravné řízení. Zkrácené přípravné řízení se vede ze dvou zjištění. Prvním je situace, kdy byl podezřelý zadržen na místě činu nebo jeho okolí těsně po spáchání trestného činu, o kterém lze konat zkrácené řízení, a druhá možnost je,

---

⁷¹ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6389.

⁷² ŠÁMAL, P. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 187.

⁷³ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6395.

že po zahájení úkonů trestního řízení bude v krátké době zjištěno dostatek důkazního materiálu a osoba podezřelého.

Zkrácené přípravné řízení se vede proti konkrétní osobě, která se nazývá podezřelým. Nejpozději na počátku výslechu jí musí policejní orgán předat záznam o sdělení podezření, který obsahuje sdělení, z jakého skutku je podezřelá a jaký trestný čin je v tomto skutku spatřován. Dále je uvedeno místo a den vyhotovení sdělení podezření a den a hodina, kdy podezřelý záznam o sdělení podezření převzal. O úkonu policejní orgán učiní záznam do protokolu. Sdělení podezření je možno oznámit dvěma způsoby, vyhlášením nebo doručením opisu záznamu o sdělení podezření. Vyhlášením se rozumí přečtení záznamu o sdělení podezření policejním orgánem podezřelému. Po vyhlášení je nutno ihned doručit opis záznamu podezřelému. Opis se doručí též obhájci, je-li zvolen nebo ustanoven, a do 48 hodin státnímu zástupci.⁷⁴ Proti záznamu o sdělení podezření není přípustná stížnost, neboť se nejedná o usnesení, ale jde o opatření. Podezřelý má právo požádat státního zástupce v souladu s § 157a odst. 1 trestního řádu⁷⁵ o přezkoumání sdělení podezření a celého řízení. Od okamžiku sdělení podezření se počítá dvoutýdenní lhůta ke skončení zkráceného přípravného řízení, lhůtu může státní zástupce prodloužit o deset dní.

V praxi se nevyužívá možnost zasílání záznamu o sdělení podezření a předvolání k výslechu podezřelé osoby poštou, a to z důvodu délky lhůty zkráceného přípravného řízení. V případě, že by se osoba z výslechu omluvila nebo si nepřevzala zásilku, bylo by řízení zmařeno uplynutím lhůty. Možnost prodloužení lhůty zkráceného řízení o 10 dní by měla být využívána pouze výjimečně.

Po předání sdělení podezření následuje výslech podezřelé osoby. Podezřelého je nutné před započítáním výslechu náležitě poučit. Podezřelý má ve zkráceném přípravném řízení stejná práva jako obviněná osoba uvedená v § 32, 33 trestního řádu a jeho výslech je prováděn přiměřeně postupem podle § 91 až 95 trestního řádu, kterým se provádí výslech obviněného. Při poučení je zejména nutné podezřelou osobu upozornit na skutečnost, že není povinna vypovídat. Bude-li vypovídat má právo uvádět okolnosti a důkazy sloužící k její obhajobě, má právo si zvolit obhájce a radit se s ním. Podezřelý nesmí být nucen ke své výpovědi nebo doznání. V případě, že nevyužije možnost

---

⁷⁴ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6395.

⁷⁵ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6387.

nevypovídat, je mu dána možnost, aby se k věci souvisle vyjádřil, měl možnost bez přerušování uvést všechny skutečnosti týkající se jednání, které je mu kladeno za vinu ve sdělení podezření. O výsledku je nutno sepsat protokol o výsledku podezřelé osoby.⁷⁶

„Protokol o výsledku podezřelého lze číst u hlavního líčení ve zjednodušeném řízení před soudem za podmínek § 207 odst. 2 trestního řádu a lze ho použít i pro vydání trestního příkazu.“⁷⁷

Po zahájení zkráceného přípravného řízení policejní orgán postupuje podle hlavy deváté trestního řádu tak, aby co v nejkratší lhůtě opatřil důkazní prostředky. V souladu s trestním řádem požaduje především vysvětlení od fyzických i právnických osob a dále od státních orgánů. Provádí ohledání místa činu, zajišťuje stopy a jejich vyhodnocení, zajišťuje odcizené věci a vydává je oprávněné osobě, opatřuje odborná vyjádření, lékařské zprávy, vyžaduje pověsti z bydliště a zaměstnání podezřelého. Ve výjimečných případech může vyžadovat znalecké posudky, například za účelem přesného vyčíslení škody nebo vyšetření duševního stavu podezřelé osoby. V praxi se s ohledem na krátkou časovou dobu zkráceného přípravného řízení tato možnost využívá zřídka. Stejně tak se v praxi nevyužívají operativně pátrací prostředky. Tyto se používají v závažných věcech, které se prověřují nebo vyšetřují převážně v delším časovém období.

Základním způsobem pro zachycení výpovědi ve zkráceném přípravném řízení, vyjma výsledku podezřelého po sdělení podezření, je úřední záznam o podání vysvětlení podle § 158 odst. 6 trestního řádu, který se stává důkazním prostředkem. Nejčastějším zajišťovacím úkonem v tomto řízení bývá zadržení podezřelé osoby v souladu s § 76 trestního řádu v souvislosti s přistižením na místě činu nebo v jeho okolí bezprostředně po spáchání trestného činu.

„Zadržení osoby podezřelé ze spáchání trestného činu (§ 76 odst. 1 trestního řádu) je přípustné i v případech, kdy taková osoba je podezřelá ze spáchání trestného činu uvedeného v § 68 odst. 2 trestního řádu. Lze je proto provést i ve zkráceném přípravném řízení, a to i tehdy, jestliže není dána žádná z okolností uvedených v § 68 odst. 3 trestního řádu. Zadržení osoby podezřelé ze spáchání trestného činu (stejně tak jako převzetí osoby, jejíž svoboda byla omezena podle § 76 odst. 2 trestního řádu) slouží pro účely

---

⁷⁶ ŠÁMAL, P. *Trestní řád: Komentář*. 6., doplněné a přepracované vydání. Praha, 2008, s. 1456-1463.

⁷⁷ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 5. aktualizované vydání. Praha: Linde 2007, s. 473.

předběžného ověření odůvodněnosti podezření ze spáchání trestného činu, zjištění, zda jsou důvody vazby uvedené v § 67 trestního řádu.“⁷⁸

Zadržená osoba, která převzala sdělení podezření ze spáchání trestného činu a byla k podezření vyslechnuta, musí být po provedení nezbytných úkonů k ověření důležitých skutečností neprodleně propuštěna ze zadržení na svobodu, nejsou-li splněny podmínky pro zadržení. V případě, že jsou splněny podmínky pro zadržení po skončení zkráceného přípravného řízení, policejní orgán předá osobu společně se spisovým materiálem státnímu zástupci, který ve lhůtě do 48 hodin rozhodne, zda zadrženého propustí na svobodu, nebo podá soudu návrh na potrestání společně se zadrženou osobou.⁷⁹

V průběhu vedení zkráceného přípravného řízení je nutná užší spolupráce policejního orgánu a státního zástupce. V praxi se nejčastěji používá telefonická komunikace, kdy lze neprodleně konzultovat postup a potřeby řízení. To vše za podmínky, že státní zástupce má k dispozici všechny potřebné opisy úkonů, jak stanovuje trestní řád.

Poté co policejní orgán dospěje k závěru, že provedl veškeré úkony v průběhu zkráceného přípravného řízení z vlastní činnosti nebo z pokynu státního zástupce musí ve věci rozhodnout.

Podle § 179c odst. 1 trestního řádu nerozhodne-li po skončení zkráceného přípravného řízení policejní orgán usnesením nebo opatřením o odložení věci z důvodu uvedeného v § 159a odst. 1 až 3 nebo 5, předloží státnímu zástupci stručnou zprávu o jeho výsledku, ve které uvede, jaký trestný čin je spatřován ve skutku, pro který je sděleno podezření a jaké důkazy toto podezření odůvodňují. Ke zprávě policejní orgán připojí všechny písemnosti a věci shromážděné v průběhu zkráceného přípravného řízení.⁸⁰ Věc může předat rovněž do vyšetřování při zjištění skutečností, které to opravňují. V praxi můžeme narazit na problém při rozhodnutí o odevzdání věci jinému podle § 159a odst. 1 písm. a, b) trestního řádu⁸¹ při skončení zkráceného řízení ze strany policejního orgánu. V textovém znění § 179c odst. 1 trestního řádu je uvedeno, že policejní orgán může věc odložit, není tam, že může věc odevzdat. Ze strany státního

---

⁷⁸ stanovisko Nejvyššího státního zastupitelství České republiky ze dne 12. února 2002, sp. zn. SL 704/2002.

⁷⁹ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6396.

⁸⁰ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6395.

⁸¹ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6389.

zastupitelství v Rakovníku byl dán pokyn, že věc může odevzdat jen státní zástupce, k čemuž můžeme mít výhradu, neboť policejní orgán může rozhodnout z důvodů uvedených v § 159a odst. 1 až 3 nebo 5 trestního řádu, které zahrnuje i odevzdání. V případě, že je vedeno prověřování podle § 158 odst. 3 trestního řádu, kdy není vedeno zkrácené přípravné řízení, policejní orgán může věc odevzdat jinému k projednání. Odborníci na trestní právo se v této oblasti rovněž rozcházejí, zda může či nemůže policejní orgán vydat opatření o odevzdání věci k projednání jinému. S touto situací se můžeme setkat především u trestného činu krádeže, kdy následným odborným vyjádřením může být zjištěna škoda pod částku 5.000,-Kč, při kvalifikaci ublížení na zdraví nebo trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky. Usnesení nebo opatření vydané podle § 159a odst. 1 až 3 nebo 5 trestního řádu může změnit svým rozhodnutím státní zástupce v rámci dozoru nad přípravným řízením.

4.3 Poznatky z praxe služebního funkcionáře na zkrácené přípravné řízení

O názor na zkrácené přípravné trestní řízení byl požádán zástupce vedoucího oddělení Služby kriminální policie a vyšetřování npor. Mgr. Josef Sýkora. Jeho poznatky z praxe na zkrácené přípravné řízení vycházejí z jeho každodenní činnosti na úseku trestního řízení v okrese Rakovník. Souhlasí se zavedením zkráceného přípravného řízení do praxe, kde si našlo své místo. V jeho vývoji byly potřebné změny, které vycházely ze zkušeností z praxe. Jeho úvaha na zkrácené přípravné řízení je zařazena v příloze I bakalářské práce.

„Určitě přínosem jsou nižší náklady na samotné řízení, např. obhájce nemusí být přítomen podání vysvětlení, postačí pověst z bydliště zpracována policistou z daného území, kde podezřelý bydlí apod. Pro poškozeného je šance daleko dříve dostat uhrazenou škodu, ale také si může stěžovat na případné podmíněčné odložení věci a naopak podezřelý nemusí být odsouzen, ale dána mu zkušební lhůta a tím se stát bezúhonným, především u mládeže.“⁸²

Z této citace je zřejmé, že v praxi došlo zavedením zkráceného přípravného řízení ke snížení nákladů, je rychlejší a tím i efektivnější. Celkově se zlepšilo postavení poškozeného v trestním řízení ve vztahu k náhradě škody, která mu byla protiprávním

---

⁸² stanovisko npor. Mgr. Josefa Sýkory z SKPV Rakovník ke zkrácenému přípravnému řízení, 2016, s. 1.

jednáním způsobena. Je kladen důraz na zajištění majetku podezřelého za účelem následné úhrady způsobené škody. U podezřelého, jenž se dopustil ojedinělého jednání, může být využit odklon v trestním řízení dle § 179g trestního řádu.⁸³ Podezřelý si tak za splnění podmínek může například zachovat možnost toho, aby měl rejstřík trestů bez záznamu o odsouzení za spáchaný trestný čin. To pro něho může být velkým přínosem, neboť výpis z rejstříku vyžaduje většina zaměstnavatelů.

„Praxe ukázala, že trestní sazba, kde je možno konat zkrácené přípravné řízení je nízká, a proto další novelou byla posunuta na horní hranici nepřevyšující 5 let. Je dobře, že hranice byla zvýšena, neboť je dost trestných činů, u kterých je z hlediska jejich charakteru, především s ohledem na důkazní jednoduchost, předpoklad, aby i zde bylo konáno zkrácené řízení.“⁸⁴

Názory z praxe ukazují, že byla nutná legislativní změna trestního řádu ve zkráceném řízení v otázce horní hranice trestní sazby, která byla nedostačující. Změnou byl rozšířen okruh trestných činů, jejichž dokazování je zpravidla rychlé a jednoduché. Ve zkráceném přípravném řízení lze zpracovat téměř 50 % všech trestných činů.

V posledních dvou letech nastal pokles využití zkráceného přípravného řízení, který lze přičíst tomu, že došlo ze strany nejvyššího soudu k vydání upřesňujícího stanoviska, kdy lze ještě konat toto přípravné řízení, a to ve vztahu k době od zahájení úkonů trestního řízení. Mgr. Sýkora souhlasí s tím, že zkrácené přípravné řízení bylo velmi často realizováno v okrese Rakovník do roku 2013, ale vydáním stanoviska soudu v roce 2014 došlo ke snížení používání zmíněného institutu.⁸⁵

Pokles využití tohoto typu řízení se v praxi odvíjí i z toho důvodu, že v předešlém období, kdy nebyla přesně stanovena nově upravená lhůta, měly policejní orgány dostatek času na opatření potřebných podkladů a zpráv nutných pro vedení zkráceného řízení. A teprve když měly podklady kompletní, sdělily podezření, provedly výslech podezřelého a spis byl poté obratem předáván na státní zastupitelství. Někdy to bylo však s odstupem i několika měsíců. Oproti tomu v nově upravené lhůtě jsou policejní orgány limitovány, kdy však stanovená lhůta není v některých případech zcela využita k tomu, aby mohlo být ve věci vedeno zkrácené řízení. Nejsou například vyžadovány a následně urgovány všechny potřebné zprávy, není prováděno včasné šetření k podezřelé osobě a zejména na

---

⁸³ ŠÁMAL, P. *Trestní řád: Komentář*. 6., doplněné a přepracované vydání. Praha, 2008, s. 1478-1479.

⁸⁴ stanovisko npor. Mgr. Josefa Sýkory z SKPV Rakovník ke zkrácenému přípravnému řízení, 2016, s. 1.

⁸⁵ stanovisko npor. Mgr. Josefa Sýkory z SKPV Rakovník ke zkrácenému přípravnému řízení, 2016, s. 1-2.

malých útvarech není zajištěno předávání informací mezi zpracovateli spisů o tom, že je třeba něco doplnit, aby mohlo být ve věci konáno zkrácené řízení. Prověřování se tak někdy i uměle protahuje a následně místo sdělení podezření je věc postoupena oprávněnému orgánu s podnětem k zahájení trestního stíhání.

„Závěrem lze shrnout,“ dodává Mgr. Josef Sýkora, „že se jednoznačně jedná o přínos za předpokladu, že dokazování bude skutečně přeneseno k soudu, budou postačovat záznamy policistů a pouze soudce ať vyhodnotí důkazy do formy trestního příkazu nebo hlavního líčení, neboť podezřelý má vždy právo odporu.“⁸⁶

---

⁸⁶ stanovisko npor. Mgr. Josefa Sýkory z SKPV Rakovník ke zkrácenému přípravnému řízení, 2016, s. 3.

5 Postup státního zástupce a zjednodušené řízení před soudem

V této kapitole je popsán postup státního zástupce poté, co mu byl doručen spisový materiál se závěrečnou zprávou o zkráceném přípravném řízení ze strany policejního orgánu. Státní zástupce, má-li za to, že výsledky zkráceného přípravného řízení odůvodňují postavení podezřelého před soud, podá návrh na potrestání a přijme-li soud tento návrh, věc projedná ve zjednodušeném řízení. Doručením návrhu na potrestání soudu je zahájeno trestní stíhání a tím končí zkrácené přípravné řízení a na řadu přichází zjednodušené řízení před soudem.

5.1 Postup státního zástupce ve zkráceném přípravném řízení

Činnost státního zástupce v trestním řízení spočívá v tom, aby všechny trestné činy byly zjištěny, a podle ustanovení trestního řádu stíhal všechny osoby, které je spáchaly. Odpovídá za výkon zákonnosti v přípravném řízení do stadia podání obžaloby. V řízení před soudem vykonává funkci veřejného žalobce. Státní zástupce v přípravném řízení vykonává jednak dozor podle § 174 a § 175 trestního řádu,⁸⁷ jednak se sám účastní přípravného řízení vlastními úkony. Podle § 157a trestního řádu rozhoduje o žádostech proti průtahům nebo závadám v postupu policejního orgánu. Dává pokyny k tomu, aby byly prováděny důkazy v rozsahu nezbytném pro podání obžaloby nebo návrhu na potrestání. Rozhoduje o stížnostech podaných proti usnesení policejního orgánu. Jedině státní zástupce může podat soudu obžalobu a návrh na potrestání ve zkráceném přípravném řízení. Jeho postavení v celém předsoudním stadiu je dominantní, protože nese hlavní odpovědnost a musí mít možnost výsledky přípravného řízení vlastní činností ovlivnit.

Vzhledem k výsadnímu postavení státního zástupce v přípravném řízení je konečné rozhodnutí na státním zástupci. Ten každé usnesení nebo opatření vydané podle trestního řádu policejním orgánem následně přezkoumává a shledá-li jej v rozporu s trestním řádem, musí ho zrušit.

Podle § 179c odst. 2 trestního řádu „Státní zástupce, kterému byl doručen návrh policejního orgánu podle odstavce 1, nebo který sám provedl zkrácené přípravné řízení:

---

⁸⁷ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6393-6394.

- a) podá soudu návrh na potrestání, shledá-li, že výsledky zkráceného přípravného řízení odůvodňují postavení podezřelého před soud,
- b) podá soudu návrh na schválení dohody o vině a trestu, přičemž použije obdobně ustanovení § 175b,
- c) věc odloží, nejde-li ve věci o podezření z trestného činu,
- d) odevzdá věc příslušnému orgánu k projednání,
- e) odevzdá věc jinému orgánu ke kázeňskému nebo kárnému projednání,
- f) věc odloží, jestliže je trestní stíhání nepřípustné podle § 11
- g) věc odloží, rozhodne-li o schválení narovnání, přičemž použije obdobně ustanovení § 309 a násl.,
- h) věc podmíněně odloží podle § 179g,
- i) věc může odložit též, jestliže je trestní stíhání neúčelné vzhledem k okolnostem uvedeným v § 172 odst. 2, nebo
- j) opatřením vrátí věc policejnímu orgánu, je-li v rámci zkráceného přípravného řízení třeba provést další úkon.⁸⁸

Podle § 179c odst. 3 trestního řádu může státní zástupce, tam kde probíhalo zkrácené přípravné řízení, předat věc k zahájení trestního stíhání z důvodu, že skutek je nutné jinak právně kvalifikovat a vzhledem k jinému právnímu posouzení nelze konat zkrácené přípravné řízení. V souladu s § 179f odst. 2 trestního řádu může prodloužit lhůtu ke skončení zkráceného přípravného řízení. V praxi se tak zpravidla stává, když dá státní zástupce pokyn policejnímu orgánu provést konkrétní procesní úkon k řádnému objasnění věci a je reálný předpoklad, že se to v prodloužené lhůtě o deset dnů podaří. Dále může policejnímu orgánu nařídit, aby zahájil trestní stíhání a prováděl vyšetřování.⁸⁹ V praxi tento důvod nastává především při zjištění, že je potřeba provést znalecké zkoumání duševního stavu podezřelé osoby, nebo je proti osobě vedeno trestní stíhání v jiném místě a z důvodu procesní ekonomie je vhodné vést společné řízení.

Nejčastěji používaným způsobem ukončení zkráceného přípravného řízení ze strany státního zástupce je podání návrhu na potrestání soudu dle ustanovení § 179c odst.

⁸⁸ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6395.

⁸⁹ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6395-6396.

2 písm. a) trestního řádu.⁹⁰ Ten může podat jen státní zástupce poté, co prostudováním předložené zprávy o výsledku zkráceného přípravného řízení zjistí, že jsou dány dostatečné důvody pro postavení podezřelé osoby před soud. Návrh na potrestání obsahuje nacionále podezřelé osoby, popis skutku, pro který je zkrácené přípravné řízení vedeno tak, aby nebyl zaměněn s jiným, právní kvalifikaci. Předloží seznam důkazů, o které se řízení opírá společně se spisovým materiálem.

Hlavní rozdíl mezi podáním návrhu na potrestání a podáním obžaloby podle § 176 odst. 1 trestního řádu,⁹¹ která se podává v řízení, kdy bylo vedeno vyšetřování, je v tom, že návrh na potrestání neobsahuje odůvodnění. Druhým, a dá se uvést, že i posledním rozdílem, je skutečnost v případech zadržení podezřelé osoby, která nebyla ze zadržení propuštěna a v jejíž věci byl podán návrh na potrestání. V návrhu musí být uvedeno, že spolu s návrhem na potrestání se předává i zadržená osoba, které bylo sděleno podezření. Uvede se doba zadržení, důvod zadržení a dále vazební důvod, či důvody, které jsou spatřovány. Návrh na potrestání je obdobným úkonem jako podání obžaloby.⁹²

V současné době je málo využíván postup státního zástupce dle § 179g trestního řádu, který upravuje podmínky pro podmíněné odložení podání návrhu na potrestání. V těchto věcech je prvořadým cílem zajistit náhradu škody poškozenému. Podezřelému se naopak stanoví zkušební doba a lze mu též uložit přiměřená omezení a povinnosti.⁹³ Jestliže podezřelý během zkušební doby vedl řádný život a splnil svoje povinnosti, zejména nahradit způsobenou škodu, tak státní zástupce rozhodne o tom, že se podezřelý osvědčil. V případě, že se podezřelý neosvědčil, tak státní zástupce postupuje podle ustanovení § 179f odst. 2 písm. b) trestního řádu.⁹⁴

Výlučnou pravomocí státního zástupce je podle § 179b odst. 5 trestního řádu,⁹⁵ ve zkráceném přípravném řízení, možnost s podezřelým sjednat dohodu o vině a trestu. Doručením návrhu na schválení dohody o vině a trestu se zahajuje trestní stíhání.⁹⁶ Tato

---

⁹⁰ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6395.

⁹¹ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6394.

⁹² ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6396.

⁹³ ŠÁMAL, P. *Trestní řád: Komentář*. 6., doplněné a přepracované vydání. Praha, 2008, s. 1479-1485.

⁹⁴ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6395-6396.

⁹⁵ ŠÁMAL, P. *Trestní řád: Komentář*. 6., doplněné a přepracované vydání. Praha, 2008, s. 1456.

⁹⁶ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6395.

možnost se dle zjištění v praxi vyskytuje sporadicky, v okrese Rakovník nebyla tato možnost doposud využita. Podezřelý musí mít v tomto řízení obhájce.

5.2 Průběh zjednodušeného řízení před samosoudcem

Podáním návrhu na potrestání k soudu se vede zjednodušené řízení před samosoudcem. Jde o samostatný typ řízení před samosoudcem, který je upraven v § 314a trestního řádu a následujících.⁹⁷ Zkrácené přípravné řízení je využíváno pro zpracování bagatelních trestných činů, které mají být co nejdříve vyřešeny, tak i zjednodušené řízení před soudem o těchto věcech má vést k rychlému vyřízení z důvodu své jednoduchosti.

Zjednodušené řízení před soudem se zahajuje tím způsobem, že státní zástupce doručil k soudu návrh na potrestání. Tím se současně zahajuje trestní stíhání (§ 314b odst. 1 trestního řádu⁹⁸). To je jeden z rozdílů mezi zkráceným řízením a vyšetřováním, kde se podává obžaloba, kterou soudce může nejprve předběžně projednat, oproti tomu návrh na potrestání přezkoumá. Návrh na potrestání následně rovněž obdrží podezřelý.

Návrh na potrestání samosoudce přezkoumá v souladu s § 181 odst. 1⁹⁹a § 186 trestního řádu.¹⁰⁰ Zjišťuje, zda je dána příslušnost soudu k řízení, zda jsou splněny podmínky pro konání zjednodušeného řízení, je zjištěn spolehlivý podklad pro další řízení, zkrácené přípravné řízení bylo provedeno v souladu se zákonem bez procesních vad a zda výsledky zkráceného řízení odůvodňují postavení obviněného před soud.

Po přezkoumání návrhu na potrestání učiní samosoudce některé rozhodnutí uvedené v § 188 odst. 1, písm. a) až f) trestního řádu. Může trestní stíhání zastavit, jsou-li zjištěny okolnosti uvedené v § 172 odst. 2 trestního řádu, nebo nejsou-li splněny podmínky pro vedení zjednodušeného řízení, návrh na potrestání odmítne. Samosoudce může například věc postoupit jinému k projednání, nespátřuje-li v jednání trestný čin. Dále může věc vrátit státnímu zástupci k došetření, k odstranění procesních vad, které sám není schopen napravit nebo k podání návrhu na schválení dohody o vině a trestu. Trestní stíhání, které by vedl, by bylo neúčelné vzhledem k trestu, který již obviněný

---

⁹⁷ ŠÁMAL, P. *Trestní řád: Komentář*. 6., doplněné a přepracované vydání. Praha, 2008, s. 2356-2393.

⁹⁸ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6409.

⁹⁹ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6396.

¹⁰⁰ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (trestní řád). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1961, částka 66, s. 544.

obdržel nebo mu hrozí. Stejně tak v případě, bylo-li o jednání rozhodnuto jiným orgánem, například kárně, a rozhodnutí lze považovat za dostačující. Dále může trestní stíhání přerušit nebo provést některý z odklonů (narovnání, podmíněné zastavení trestního stíhání). V řízení, které je vedeno proti mladistvému, může od trestního stíhání odstoupit podle výsledku přezkoumání.¹⁰¹

V případě, že samosoudce nevyhotoví žádné z předchozích uvedených rozhodnutí, může ve věci rozhodnout trestním příkazem nebo nařídit hlavní líčení. Po nařízení hlavního líčení se stává z obviněného obžalovaný.

„Zvláštní závažnou odchylkou od obecného způsobu trestního řízení ovšem stanoví především ustanovení § 314e až 314g, podle nichž může samosoudce (meritorně) rozhodnout věc bez jejího projednání v hlavním líčení, a to vydáním trestního příkazu.“¹⁰²

Samosoudce může trestní příkaz vydat i ve zjednodušeném řízení, kdy se nekonalo hlavní líčení a skutkový stav je spolehlivě prokázán opatřenými důkazy ve spisovém materiálu. Trestní příkaz podle § 314e odst. 6 trestního řádu nelze vydat, je-li osoba částečně nebo plně zbavena způsobilosti k právním úkonům, jestliže má být rozhodováno o ochranném opatření, nebo má-li být uložen souhrnný nebo společný trest a předchozí trest byl uložen rozsudkem, a dále v řízení proti mladistvému (§ 63 zákona o soudnictví ve věcech mládeže¹⁰³). Trestním příkazem lze uložit tresty, jejichž výčet je uveden v § 314e odst. 2 trestního řádu. Jedná se o trest odnětí svobody do jednoho roku s podmíněným odkladem jeho výkonu, domácí vězení do jednoho roku, trest obecně prospěšných prací, trest zákazu činnosti do pěti let, peněžitý trest, trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty, vyhoštění do pěti let, zákaz pobytu do pěti let, trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce do pěti let.¹⁰⁴

Trestní příkaz má povahu odsuzujícího rozsudku a jeho účinek nastává doručením obviněnému, eventuálně obhájci. Dále se doručuje státnímu zástupci a poškozenému, který uplatnil nárok na náhradu škody. Trestní příkaz obsahuje označení soudu, který ho vydal, datum vydání, označení obviněného, výrok o vině, výrok o náhradě škody, poučení o právu odporu a upozornění obviněného, že nepodá-li odpor, vzdává se tím práva na

---

¹⁰¹ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6409.

¹⁰² CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J. *Trestní právo procesní*. 4. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Linde, 2006, s. 715.

¹⁰³ ŠÁMAL, P., VÁLKOVÁ, H., SOTONÁŘ, A., HRUŠKOVÁ, M. *Zákon o soudnictví ve věcech mládeže: Komentář*. 1. vydání. Praha, 2004, s. 582.

¹⁰⁴ ŠÁMAL, P. *Trestní řád: Komentář*. 6., doplněné a přepracované vydání. Praha, 2008, s. 2378-2382.

projednání věci v hlavním líčení. Pokud byl podán proti trestnímu příkazu odpor, příkaz se ruší a je nařízeno hlavní líčení, ve kterém se k trestnímu příkazu nepřihlíží. V opačném případě je příkaz pravomocný a vykonatelný.¹⁰⁵

Neučiní-li samosoudce žádné z rozhodnutí uvedených v § 314c odst. 1 trestního řádu, nařídí hlavní líčení.¹⁰⁶

Pokud je podezřelý, který je zadržen, předán soudu společně s návrhem na potrestání, musí soudce do 24 hodin provést jeho výslech, který je zaměřen na okolnosti zadržení a k důvodům vazby. Poté, již jako obviněný, má možnost označit některé skutečnosti, které považuje za nesporné, a tím souhlasí, že takové skutečnosti nebudou součástí dokazování. Samosoudce musí rovněž rozhodnout o vazbě obviněného. V případě, že jej nepustí a uvalí vazbu, umožní mu zvolení si obhájce, pokud jej ještě nemá, nebo mu ho ustanoví. Následně samosoudce, podle povahy věci, může vydat rozhodnutí. A to například trestní příkaz, jež může vydat mimo hlavní líčení, nebo obviněnému doručí předvolání k hlavnímu líčení, které současně nařídí. Hlavní líčení je možné konat ihned po výslechu obviněného, pokud s tím tento souhlasí.¹⁰⁷

Při podání návrhu na potrestání bez zadrženého podezřelého samosoudce na základě spisového materiálu posoudí, zda je nutné předvolat k výslechu obviněného nebo je možné ihned nařídit hlavní líčení.¹⁰⁸ V případě předvolání obviněného k výslechu je možno předpokládat, že se strany řízení shodnou na nesporných skutečnostech. Soudce v tomto případě může vydat za splnění zákonných podmínek jakékoliv rozhodnutí, které lze vydat v hlavním líčení i mimo něj.

Při hlavním líčení vyslechne samosoudce obviněného, případně přečte protokol o výslechu podezřelého a provádí dokazování. Může být upuštěno od dokazování u skutečností, které jak obviněný, tak státní zástupce uvedou jako nesporné. Samosoudce může, za souhlasu státního zástupce a obviněného, přechíst úřední záznamy o podání vysvětlení osob i o jiných provedených úkonech (§ 314d odst. 2 trestního řádu).¹⁰⁹ Pokud některá ze stran nesouhlasí, je nutné provést dokazování sporných skutečností. Nesporné

---

¹⁰⁵ ŠÁMAL, P. *Trestní řád: Komentář. 6.*, doplněné a přepracované vydání. Praha, 2008, s. 2378-2391.

¹⁰⁶ ŠÁMAL, P. *Trestní řád: Komentář. 6.*, doplněné a přepracované vydání. Praha, 2008, s. 2374.

¹⁰⁷ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika. 2001, částka 102, s. 6409.*

¹⁰⁸ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika. 2001, částka 102, s. 6409.*

¹⁰⁹ ČESKO. Zákon č. 265/2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika. 2001, částka 102, s. 6409.*

skutečnosti jsou zjišťovány výslechem, ale je možno je označit i písemným sdělením. Po vyhlášení rozsudku se může státní zástupce i obviněný vzdát práva na odvolání. Pokud tak učinili, může samosoudce vyhotovit zjednodušený písemný rozsudek bez odůvodnění. Jinak je nutné uvést poučení o opravném prostředku. V případě, že oprávněná osoba podá odvolání proti rozsudku, rozhoduje vyšší soud.

5.3 Poznatky z praxe státního zástupce na zkrácené přípravné řízení

O názor na zkrácené přípravné trestní řízení byl požádán vedoucí státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Rakovníku Mgr. Ing. Milan Jehlík. Jeho poznatky z praxe jsou součástí přílohy II bakalářské práce.

Státní zástupce se plně ztotožňuje s tím, že zkrácené přípravné řízení má svůj opodstatněný význam v trestním řádu a má řešit bagatelní trestné činy. Pachatele pak postavit co nejdříve před soud a využívat možnosti vydání trestního příkazu. Jako zásadní uvádí změnu trestního řádu, která vstoupila do praxe 1. 1. 2009, kdy došlo k upřesnění okamžiku, odkdy se počítá lhůta zkráceného řízení. Tím je okamžik, kdy podezřelý převezme sdělení podezření. Státní zástupce uvedl, že změna přinesla v praxi daleko více případů zpracovaných formou zkráceného přípravného řízení. Naopak změnu ve snížení využívání zkráceného řízení vidí ve stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ČR z roku 2014, které upřesnilo dobu, kdy lze ještě konat zkrácené řízení.¹¹⁰

Jako změnu v trestním řádu v oblasti vydávání trestního příkazu by navrhoval úpravu v § 314e odst. 2 písm. a) trestního řádu, kde by zvýšil hranici trestu odnětí svobody z 1 roku na 18 měsíců. Výhodu v tomto zvýšení by spatřoval ve větším množství vydaných pravomocných trestních příkazů, čímž by došlo ke snížení nákladů a úspore času.¹¹¹

---

¹¹⁰ stanovisko Mgr. Ing. Milana Jehlíka z OSZ Rakovník ke zkrácenému přípravnému řízení, 2016, s. 1-2.

¹¹¹ stanovisko Mgr. Ing. Milana Jehlíka z OSZ Rakovník ke zkrácenému přípravnému řízení, 2016, s. 2.

6 Využitelnost zkráceného přípravného řízení v praxi

Kapitola se věnuje samotnému využívání zkráceného přípravného řízení u Územního odboru Policie ČR Rakovník za období let 2011 – 2015. Nabízí statistické pohledy a přehled trestných činů, kde je nejčastěji toto řízení využíváno. Popisuje dva případy z praxe u Policie ČR v Rakovníku, jež byly zpracovány s využitím institutu zkráceného řízení. Závěrem jsou předloženy návrhy, kterými by mohlo dojít k úpravě trestního řádu, především v oblasti lhůty k provádění zkráceného řízení.

6.1 Vývoj zkráceného přípravného řízení z praxe policejního orgánu

Zavedením institutu zkráceného přípravného řízení bylo ze strany policejního orgánu očekáváno, že dojde ke značnému úbytku administrativy a k rychlému předání pachatele k soudnímu pojednání. To by napomohlo dostat více policistů do ulic a tím předcházet páchání protiprávního jednání, jak v oblasti přestupků tak trestných činů. V počátcích uvedení do praxe byl institut využíván pouze na základních útvech uniformované policie. Většího využívání v praxi nebyla řada základních útvarů schopna zajistit s ohledem na stanovenou počáteční lhůtu k zahájení řízení, jež činila dva týdny od zjištěného podnětu či oznámení. Aby řízení bylo zahájeno a následně i ukončeno v zákonné lhůtě, začala je zpracovávat rovněž služba kriminální policie a vyšetřování. Ta si přebírala především případy o trestném činu zanedbání povinné výživy, který je například oproti trestnému činu krádeže složitější ke zpracování, a v okrese Rakovník i případy, kdy byl pachatel zadržen na místě činu. Od zavedení zkráceného přípravného řízení do trestního řádu došlo, a bude i nadále docházet, k jeho změnám, jež se týkají jak samotného zkráceného přípravného řízení, tak i jiných ustanovení trestního řádu, na které toto řízení musí reagovat.

Nejpodstatnější změnou ve zkráceném řízení byla novela, jež byla přijata zákonem číslo 274/2008 Sb., která s účinností od 1. ledna roku 2009 upravila znění § 179b odst. 4 trestního řádu, kdy se slova „obdržel trestní oznámení nebo jiný podnět k trestnímu stíhání“ nahrazují slovy „sdělil podezřelému, že spáchání jakého skutku je podezřelý a jaký trestný čin je v tomto skutku spatřován (§ 179b odst. 3).“¹¹² Lhůta pro

---

¹¹² ČESKO. Zákon č. 274/2008, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Policii České republiky, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, s 4147.

zpracování zkráceného přípravného řízení se tedy začala počítat až od doby, kdy si podezřelý převzal opatření o sdělení podezření. Po této změně se začalo výrazně navyšovat využívání tohoto institutu, kdy v původní lhůtě 14 dní se podařilo zpracovat vesměs pouze případy, kdy byl pachatel zadržen přímo na místě činu.

K pozitivnímu vedla také změna s účinností od ledna roku 2012, kdy zákonem číslo 459/2011 Sb., byla mimo jiné provedena změna v § 179a odst. 1, kdy horní hranice umožňující vedení zkráceného řízení byla zvýšena ze tří na pět let.¹¹³ Tím byl rozšířen okruh trestných činů, kde lze využít institut zkráceného přípravného řízení.

Uvedené dvě změny byly nejzásadnější a směřují k uplatnění smyslu a cíle zkráceného přípravného řízení. Jediným v praxi svazujícím nařízením může být nově chápáno stanovisko nejvyššího soudu¹¹⁴ z roku 2014, které upravilo dobu od počátku prověřování do doby sdělení podezření tak, že nesmí podstatně převýšit dva týdny. Na jedné straně je dobře, že byl odstraněn problém, kdy lze vést zkrácené řízení, na druhé straně upřesněním došlo ke značnému poklesu využívání zmíněného řízení, které trvá dosud. V současné době se zkrácené řízení využívá zejména na případy, kdy je pachatel zadržen přímo po činu, nebo kde oznámení od samého počátku směřuje ke konkrétní osobě podezřelého, případně případy, které si sám policejní orgán vyhledá při své činnosti.

6.2 Využitelnost a přínos zkráceného přípravného řízení u Územního odboru Policie ČR v Rakovníku

Policie ČR používá svůj vnitřní elektronický systém, který se nazývá Evidence trestního řízení. Ten zpracovává statistická data o kriminalitě v celé České republice. Lze z něj vyčíst data o celkové, ale i jednotlivé kriminalitě, například v okrese Rakovník, kraji nebo i v nejmenší vesnici naší republiky.

Trestná činnost v okrese Rakovník stoupala do roku 2012, kdy bylo spácháno celkem 1641 trestných činů. V letech 2013 až 2015 nápad trestné činnosti klesal, za rok 2015 bylo zaznamenáno pouze 1154 trestných činů. Jev klesající kriminality není patrný jen v okrese Rakovník, ale na celém území České republiky. Ačkoli kriminalita klesá, její objasněnost stoupá. V podmínkách okresu Rakovník je to zřejmé v roce 2015, kdy poklesl

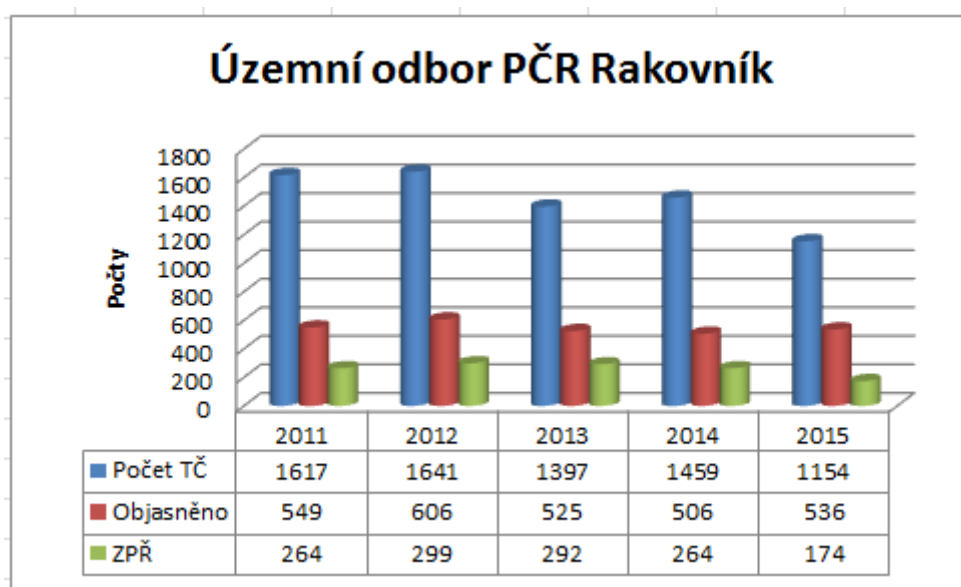
---

¹¹³ ČESKO. Zákon č. 459/2011, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2011, částka 159, s 6178.

¹¹⁴ stanovisko Nejvyššího soudu České republiky ze dne 25. září 2014, sp. zn. Tpjn 303/2014.

nápad trestných činů o 305 případech, tedy o 21 % a naopak bylo objasněno o 30 případech více, to je o 6 %.

Graf č. 1 – Nápad trestných činů řešených na Územním odboru Policie ČR Rakovník v letech 2011 – 2015.¹¹⁵

Cílem práce bylo zjistit, je-li zkrácené přípravné řízení přínosem pro praxi v okrese Rakovník. K odpovědi je nutné zkrácené řízení analyzovat ze dvou časových úseků, kdy mezníkem je stanovisko trestního kolegia nejvyššího soudu¹¹⁶ ze září 2014. To vymezilo, že zkrácené řízení lze vést tam, kde neuplynula od počátku prověřování doba do sdělení podezření podstatně převyšující dva týdny. Z praxe po zavedení stanoviska v územním obvodu Policie ČR v Rakovníku můžeme uvést, že řízení lze konat u případu, kde bude podán státním zástupcem návrh na potrestání soudu nejpozději ve lhůtě do 54 dní od zahájení úkonů trestního řízení.

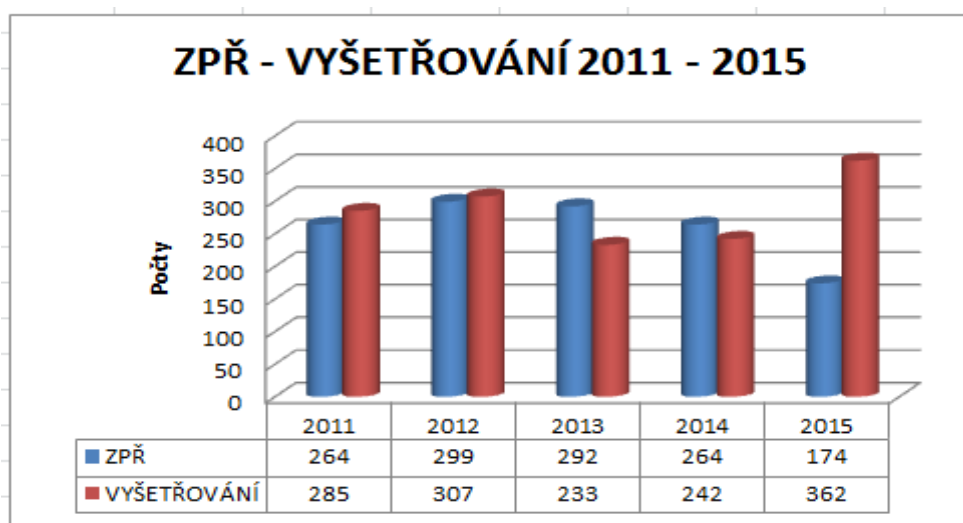
Z údajů Evidence trestního řízení vyplynulo, že v letech 2011 – 2013 bylo zkrácené řízení v Rakovníku znatelně využíváno v praxi. K tomuto období lze uvést i částečně rok 2014, neboť stanovisko soudu ke lhůtě se začalo v okrese Rakovník plně používat od měsíce listopadu 2014. Kdyby stanovisko bylo zavedeno do praxe od ledna 2015, tak by počet případů byl pravděpodobně obdobný jako v roce 2013. V roce 2015 je znatelný pokles využívání institutu zkráceného řízení.

¹¹⁵ Evidence trestního řízení (ETR). *Přehledy*. Stav ke dni 10. 2. 2016

¹¹⁶ stanovisko Nejvyššího soudu České republiky ze dne 25. září 2014, sp. zn. Tpjn 303/2014.

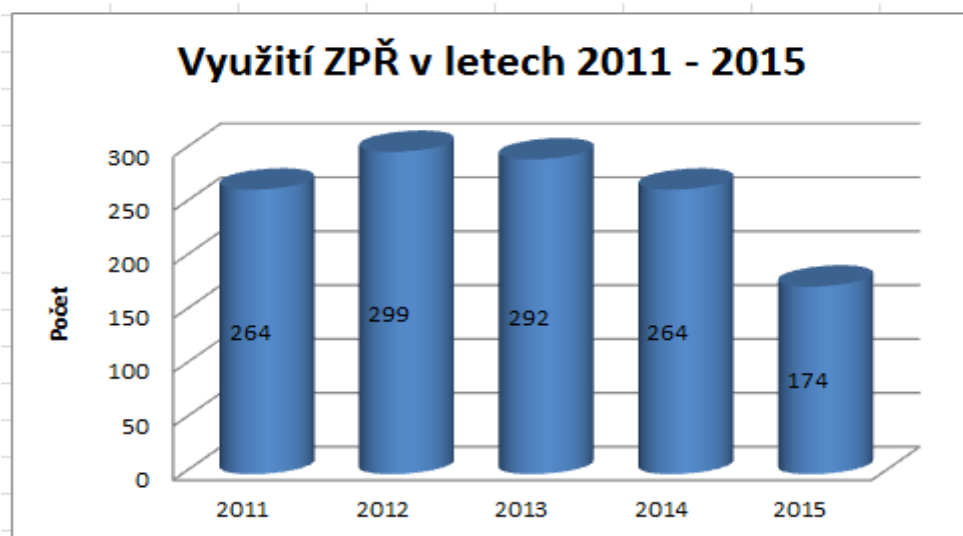

Graf č. 2 – Způsob řešení objasněných trestných činů na Územním odboru Policie ČR Rakovník v letech 2011 – 2015.¹¹⁷

Z celkového počtu 2186 objasněných případů v letech 2011 – 2014 bylo ve zkráceném přípravném řízení vedeno 1119 případů, to znamená více jak 51 % věcí, kde byl zjištěn pachatel. Ve vyšetřování bylo vedeno méně jak 49 % případů. V roce 2015 bylo vedeno pouze 174 případů zkráceného řízení a 362 případů ve vyšetřování, tedy cca 1/3 ve zkráceném řízení a 2/3 ve vyšetřování.

Graf č. 3 – Využívání zkráceného přípravného řízení na Územním odboru Policie ČR Rakovník v letech 2011 – 2015.¹¹⁸

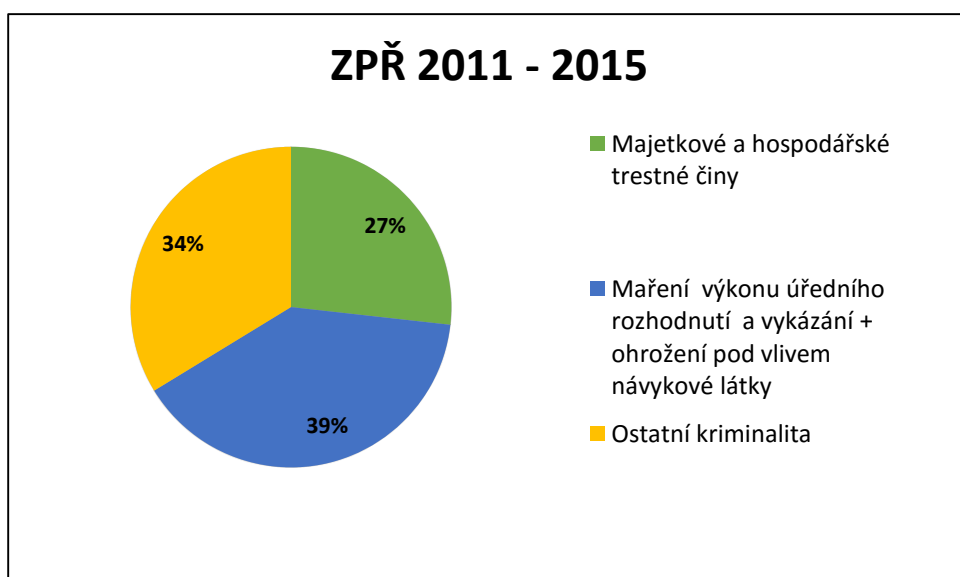
¹¹⁷ Evidence trestního řízení (ETR). *Přehledy*. Stav ke dni 10. 2. 2016

¹¹⁸ Evidence trestního řízení (ETR). *Přehledy*. Stav ke dni 10. 2. 2016

Z grafu č. 3 je zřejmé, že zkrácené přípravné řízení mělo v letech 2011 – 2015 svůj kladný vývoj z pohledu policejního orgánu a jeho snížení v roce 2015 je pouze na základě vydání upřesňujícího stanoviska soudu.

V rámci okresu Rakovník lze trestné činy, kde je využito zkrácené řízení, rozdělit do 3 skupin. Největší skupinu, kde je řízení využíváno, tvoří trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání dle § 337 trestního zákoníku a trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky dle § 274 trestního zákoníku. Druhou skupinu tvoří majetkové a hospodářské trestné činy – krádež dle § 205 trestního zákoníku, zpronevěra dle § 206 trestního zákoníku a podvod dle § 209 trestního zákoníku. Ve třetí jsou všechny zbylé různorodé trestné činy, kde největší podíl tvoří trestný čin ublížení na zdraví dle § 146 trestního zákoníku a dále zanedbání povinné výživy dle § 196 trestního zákoníku.

Graf č. 4 – Nejčastěji řešené skupiny trestných činů ve zkráceném přípravném řízení na Územním odboru Policie ČR Rakovník v letech 2011 – 2015.¹¹⁹

Jednoznačně lze uvést, že institut zkráceného přípravného řízení našel v okrese Rakovník své postavení. Podle údajů z let 2011 – 2014 byl využíván ve více než polovině objasněných případů. Tím se přispělo ke zlepšení procesní ekonomie trestního řízení nejen u policejního orgánu, ale i u státního zástupce a soudu. Řízení není prováděno za každou cenu, ale jen skutečně tam, kde je splněn jeho smysl a cíl. Ze strany veřejnosti je kladně vnímáno rychlé předání pachatele před soud a jeho potrestání v krátké době, především u pachatelů zadržených na místě činu.

¹¹⁹ Evidence trestního řízení (ETR). *Přehledy*. Stav ke dni 10. 2. 2016.

Rozdílný přínos je mezi uniformovanou policií a službou kriminální policie a vyšetřování. Pro některé základní útvary policie v okrese Rakovník, které mají menší početní stavy, je vedení zkráceného řízení problém, a to v souvislosti se zajišťováním plnění dalších úkolů. Naopak pro službu kriminální policie je značným přínosem, řízení je procesně a administrativně jednodušší, rychlejší.

6.3 Kazuistika případů s využitím zkráceného přípravného řízení u Územního odboru Policie ČR v Rakovníku

Příklady uvedené níže jsou popisem reálných případů z policejní praxe, jež byly zpracovávány v okrese Rakovník. Případy jsou zcela anonymizovány. Tyto příklady slouží ke znázornění postupu policejního orgánu při využití institutu zkráceného přípravného řízení. První případ byl řešen v základní lhůtě pro konání tohoto řízení, bez žádosti o prodloužení lhůty, oproti druhému, kde je uveden postup, při němž byla zadržená osoba předána soudu do 48 hodin (takzvané super rychlé zkrácené řízení).

Kazuistika č. 1 - Přečin přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu dle § 284 odst. 1 trestního zákoníku.

Hlídky obvodního oddělení Policie ČR Jesenice při silniční kontrole v dubnu roku 2014 zastavila osobní motorové vozidlo zn. Škoda Felicie. V rámci kontroly byl řidič vyzván k předložení dokladů, které jsou nutné pro řízení a provoz motorového vozidla. Doklady měl řidič uložené v zavazadlovém prostoru. Po otevření zavazadlového prostora byl cítit lehký zápach připomínající marihuanu. Byla spatřena plastová nádoba, ve které se nacházela zelená sušina, odpovídající květům rostliny konopí. Dále v kufru ležely menší digitální váhy. Řidič předložil požadované doklady a sdělil, že v nádobě se nachází marihuana, kterou má výhradně pro svoji potřebu. Vzhledem k tomu, že oblast toxikomanie v okrese Rakovník zpracovává služba kriminální policie, tak se na místo dostavili její policisté, kteří si případ převzali k prověření. Ze strany policejní hlídky byl sepsán úřední záznam, kde byly popsány z jejich strany všechny skutečnosti od zastavení vozidla až do předání věci kriminální policii. Ihned na místě byly zahájeny úkony trestního řízení podle § 158 odst. 3 trestního řádu pro podezření ze spáchání přečinu přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu dle § 284 odst. 1 trestního zákoníku tím, že řidič byl vyzván ve smyslu § 78 trestního řádu k vydání plastové nádoby s rostlinným materiálem a váhy, které dobrovolně vydal. Orientačním testem na místě bylo zjištěno, že se může jednat o části rostliny konopí. Řidič byl dále vyzván, aby se

podrobil orientační dechové zkoušky na alkohol a také testu na přítomnost drog. Test na drogy byl pozitivní. Věc řízení pod vlivem omamné látky byla ponechána na obvodním oddělení policie s tím, že se bude řešit samostatně jako přestupek.

Zpracování případu se jeví od počátku jednoduché. Bylo proto rozhodnuto, že ve věci bude probíhat zkrácené přípravné řízení, s čímž státní zástupce souhlasil. Během několika hodin od zastavení vozidla byly provedeny všechny potřebné úkony v dané věci, sepsání úředního záznamu zakročující hlídky, vydání věci podle § 78 trestného řádu, zahájeny úkony trestního řízení podle § 158 odst. 3 trestního řádu, výslech řidiče ve smyslu § 158 odst. 6 trestního řádu (nebyly zjištěny žádné skutečnosti, které by opravňovaly k zadržení osoby ve smyslu § 76 trestního řádu), vyhotovena žádost o provedení odborného vyjádření z oboru kriminalistika, odvětví chemie podle § 105 trestního řádu, žádost o pracovní posudek a zprávu z místa bydlíště, vyžádán rejstřík trestů. Odborné vyjádření bylo zpracováno ve lhůtě do 1 měsíce. Jeho závěr zněl, že se jedná o omamnou látku konopí - marihuanu, obsahující aktivní psychotropní látku a množství bylo větší než malé. Po obdržení odborného vyjádření bylo vyhotoveno a předáno opatření – záznam o sdělení podezření řidiči pro přečin přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu dle § 284 odst. 1 trestního zákoníku. Podezřelý se při výslechu po sdělení podezření k jednání, které mu bylo kladeno za vinu, doznal. Státnímu zástupci byl předán spisový materiál se závěrečnou zprávou o výsledku zkráceného řízení, jež také zahrnovala návrh na propadnutí zajištěných věcí. Ze strany státního zástupce byl podán návrh na potrestání. Okresní soud vydal trestní příkaz do 2 měsíců od zahájení úkonů trestního řízení, kterým uložil řidiči podmíněčný trest v trvání čtyř měsíců se zkušební dobou jednoho roku a trest propadnutí zajištěných věcí.

Kazuistika č. 2 - Přečin pokusu krádeže dle § 205 odst. 1 písm. b), odst. 2, k § 21 odst. 1 trestního zákoníku.

V lednu 2016 došlo v Rakovníku k vloupání do kadeřnického studia v blízkosti centra města. Pachatel se za pomoci šroubováku pokusil vypáčit vstupní dveře v místě zámku. Když se mu to nepodařilo, tak poškodil spodní dřevěnou výplň dveří a otvorem vnikl do kadeřnictví. Uvnitř vše prohledal, ale nenašel nic, co by mohl zpeněžit. Peníze ve studiu nebyly. Při tomto byl přistižen majitelem kadeřnictví, který před tím zavolal na policii, neboť ve studiu měl zabezpečovací zařízení. Hlídka policie se dostavila na místo a pachatele na místě zadržela v souladu s § 76 odst. 1 trestního řádu a převezla na služebnu. O zadržení a jeho důvodech byl informován státní zástupce.

V kadeřnickém studiu bylo provedeno ohledání místa činu v souladu s § 113 trestního řádu, při kterém byl zajištěn šroubovák pachatele. Následovalo vyhotovení záznamu o zahájení úkonů trestního řízení dle § 158 odst. 3 trestního řádu. Byl proveden výslech zadrženého dle § 76 odst. 3 trestního řádu. Podezřelý se k jednání doznal a jako motiv uvedl, že nemá zaměstnání a hledal peníze k obživě. K zadrženému byl vyžádán opis z rejstříku trestů a následně i rozsudek soudu, neboť z opisu rejstříku vyplynulo, že podezřelý byl v posledních 3 letech odsouzen pro trestný čin krádeže. Ze strany policejního orgánu došlo k zajištění odborného vyjádření podle § 105 odst. 1 trestního řádu, ke zjištění škody na poškozených dveřích, která činila celkem 2.000,-Kč. Byla vypracována pověst o chování z místa bydliště podezřelého. Ve věci bylo následně na základě zjištěných informací rozhodnuto, že ve věci bude vedeno zkrácené přípravné řízení a to ve lhůtě 48 hodin, kdy bude pachatel předán do 48 hodin od zadržení soudu. Sdělení podezření bylo vypracováno pro spáchání přečinu krádeže dle § 205 odst. 1 písm. b), odst. 2 trestního zákoníku ve stadiu pokusu dle § 21 odst. 1 trestního zákoníku. Podezřelý se ve výslechu k jednání doznal a zopakoval, že věc udělal jen z důvodu zajištění obživy pro svoji osobu. K zadržení došlo dne 28. 1. 2016 v 08:05 hodin a dne 29. 1. 2016 v 07:30 hodin byl spisový materiál se stručnou zprávou o výsledku zkráceného přípravného řízení, společně se zadrženým, předán státnímu zástupci, který ve věci podal návrh na potrestání. Součástí zprávy byl i návrh na propadnutí věci, šroubováku, se kterým se podezřelý vloupal do objektu. Téhož dne v 16.00 hodin byl vydán samosoudcem okresního soudu v Rakovníku trestní příkaz, kterým byl pachatel uznán vinným a odsouzen k trestu obecně prospěšných prací a trestu propadnutí věci.

Z popsaných případů je patrné, že bylo ve věci pravomocně rozhodnuto v krátkém časovém odstupu od spáchání trestného činu. U druhého případu se jedná skutečně o nejrychlejší možný postup vedoucí k odsouzení osoby. Nezáleží na tom, zda je pachatel zadržen na místě činu ve smyslu § 76 trestního řádu nebo je nejprve prováděno nezbytné šetření po zahájení úkonů trestního řízení dle § 158 trestního řádu. Jednodušší administrativa zkráceného přípravného řízení umožňuje pachatele trestných činů rychleji odsoudit. V případě předání osoby zadržené k soudu i neprodleně po spáchání trestného činu. Při tomto i zdánlivě méně citelný trest uložený v krátkém časovém odstupu, může být ze strany odsouzeného vnímán negativněji, než ten, který by mu byl uložen s odstupem několika měsíců. Tento typ řízení snižuje náklady na provedení trestního řízení. Přínos tohoto postupu lze spatřovat jak v oblasti snížení kriminality, tak z pohledu prevence. Veřejnost vnímá, že některé méně závažné trestné činy lze zpracovat

a rozhodnout v krátkém časovém úseku. Je nutné zdůraznit, že využíváním zkráceného přípravného řízení mají policejní orgány, státní zástupci i soudci více času na plnění svých dalších úkolů.

6.4 Úvahy de lege ferenda

K samotnému zkrácenému přípravnému řízení lze uvést, že podobný institut zde byl do roku 1990 v podobě řízení o přečinech, které ovšem bylo jinak pojato. Zkrácené řízení od svého zavedení do praxe procházelo svým vývojem a bylo změnami trestního řádu upravováno v souladu s požadavky vývoje a hlavně cíle, aby méně závažné trestné činy byly rychle a hospodárněji projednány. Provedené změny jsou jednoznačným přínosem, ať se jedná o oblast lhůty k vedení tohoto typu řízení, zvýšení horní hranice trestní sazby či zlepšení postavení poškozeného.

Z hlediska budoucího práva je k diskusi návrh, jak by se měla počítat lhůta zkráceného řízení od předání opatření o sdělení podezření podezřelé osobě do předání návrhu na potrestání soudu. Lhůta by byla stanovena na 30 dnů, byla by společná jak pro státního zástupce, tak pro policejní orgán. Úpravou by odpadla administrativa s prodlužováním lhůty, došlo by k užší spolupráci mezi policejním orgánem a státním zástupcem. Změna by umožnila například dostatečný prostor k zajištění odborného zkoumání zajištěných stop či věcí. Kdyby měla tato lhůta končit o víkendu nebo o volný den, tak by lhůta končila první následující pracovní den.

V práci byla popsána kazuistika, ve které se pachatel dopustil opakovaně trestného činu, za který byl pro obdobnou trestnou činnost v posledních třech letech odsouzen (recidiva). V této oblasti by se jevilo jako vhodné projednat změnu trestního řádu ve věci ukládání trestu trestním příkazem. Pachatel, který se shodného jednání dopustil v posledních třech letech po pravomocném odsouzení, by mohl být odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody ve výměře do jednoho roku. Zároveň by takovému pachateli nemohl být ukládán trest obecně prospěšných prací, neboť v případě, že je tento trest vykonán, či je od jeho zbytku upuštěno, hledí se na osobu jako by nebyla odsouzena.

Poslední návrh se týká situace, kdy dojde k podmíněnému odložení podání návrhu na potrestání ze strany státního zástupce a podezřelá osoba se neosvědčí. Je brán zřetel na snahu podezřelého nahradit způsobenou škodu nebo jiný následek. Zkušební doba bývá

v těchto případech stanovena na dobu zpravidla od 1 do 2 let. Když se podezřelý neosvědčí, nelze pokračovat tím, že by byl neprodleně podán návrh na potrestání k soudu. Věc je vrácena policejnímu orgánu k zahájení trestního stíhání ve smyslu § 160 odst. 1 trestního řádu. Dochází k opětovným podrobným výslechům osob, dalším procesním úkonům a musí být umožněno osobám seznámení se spisem. V případě, že by se podezřelá osoba neosvědčila, měl by mít státní zástupce možnost podat návrh na potrestání soudu. Do spisu by byly založeny pouze aktuální zprávy k osobě podezřelého.

Závěr

Bakalářská práce na téma „Zkrácené přípravné trestní řízení v praxi policejních orgánů“ je zaměřena na charakteristiku tohoto typu řízení a dále na postup policejního orgánu ve zkráceném přípravném řízení a jeho přínos v trestním řízení. Institut zkráceného přípravného řízení spadá do stadia přípravného řízení, které bylo blíže popsáno i z hlediska historického vývoje. K němu má nejbližší období po roce 1970, kdy byl zaveden do trestního řádu institut objasňování přečinů, který byl využíván do roku 1990.

V samostatné kapitole je charakterizováno zkrácené přípravné řízení z teoretického pohledu trestního řádu. Cílem zkráceného řízení je co nejrychleji postavit pachatele trestného činu před soud a dosáhnout rychlého rozhodnutí u méně závažných trestných činů. Jedná se o případy skutkově jednoduché, které lze za splnění dalších podmínek řešit ve zkráceném přípravném řízení. Zkrácené řízení od svého zavedení do praxe stále prochází vývojem, o čemž svědčí několik zásadních změn. Nejpodstatnější byla úprava počátku lhůty pro zpracování zkráceného přípravného řízení. Důležité bylo také zvýšení horní hranice trestní sazby u případů ze tří na pět let. Z pohledu praxe jde o přínos, neboť například trestný čin krádeže, byť se způsobenou větší škodou, kde dokazování není složité, může být efektivně a hospodárně vyřešen v krátkém časovém úseku. V závěru jsou uvedeny rozdíly zkráceného přípravného řízení a vyšetřování.

Čtvrtá a pátá kapitola práce se zaměřuje na praktický postup policejního orgánu před zahájením i po zahájení zkráceného přípravného řízení, až do jeho ukončení. Na to navazuje postup státního zástupce, po předložení závěrečné zprávy o skončení prověřování ze strany policejního orgánu, až do rozhodnutí samosoudce ve zjednodušeném řízení před soudem.

Poslední kapitola předkládá statistické výstupy o využívání institutu zkráceného přípravného řízení v praxi. Do vydání stanoviska Nejvyššího soudu ČR v roce 2014 ke lhůtě, kdy lze ještě zahájit a konat toto řízení, je zřejmé vysoké procento využívání, od roku 2015 je zaznamenán pokles. Z celkového pohledu je zkrácené přípravné řízení přínosem, urychluje řízení a jeho hospodárnost je zřejmá. Změna lhůty, kdy lze konat zkrácení řízení, v praxi ukazuje, že ubývá případů, kdy lze institut využívat, a je opět více případů ve vyšetřování. Prodlužuje se délka řízení a tím se zvyšují i náklady. Proto by bylo vhodné lhůtu ke zpracování posunout například na navrhovaných 30 dnů. Když se

k této připočte doba, dle praxe až jednoho měsíce, která běží od zahájení úkonů trestního řízení do sdělení podezření, je lhůta na celé řízení až 2 měsíce. Při prodloužení lhůty, bez formální žádosti o její případné prodloužení, by mohlo být vedeno více případů. Nelze tvrdit, že by se čísla u využívání vrátila na počty před rokem 2014, ale rozhodně by byly větší, než v roce 2015. K tomu by pomohla změna u Policie ČR tím, že by došlo k úpravě interního předpisu, kterým je Pokyn policejního prezidenta č. 103/2013 o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie ČR v trestním řízení. Zde by bylo stanoveno, že zkrácené přípravné řízení vede služba kriminální policie a vyšetřování v případech, kdy bude podezřelá osoba přistižena při činu nebo bezprostředně po něm. Vyjma trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 trestního zákoníku, který by zpracovávala služba dopravní i pořádkové policie. V poslední době nadále stoupá počet pachatelů, kteří opakují trestnou činnost, zejména v oblasti majetkových trestných činů. Účelem trestního zákoníku je chránit společnost před protiprávním jednáním, ale i předcházet trestným činům. Přínosem z pohledu možné prevence, by byla možnost ukládání nepodmíněných trestů odnětí svobody i trestním příkazem, novelou ustanovení § 314e odst. 2 trestního řádu, a to ve výměře do 1 roku pachatelům, jež opakují stejnou trestnou činnost. Určitě by však proti této změně vystoupila část odborné veřejnosti s tím, že by zřejmě stoupl počet odporů proti trestnímu příkazu.

Samotné studium školy a dále právní literatury rozšiřuje znalosti v oblasti trestního řádu. Při zpracování docházíme k závěru, že trestní řád předkládá policejnímu orgánu množství pravomocí a možností provádět procesní úkony v přípravném řízení, kam je zařazen i institut zkráceného přípravného řízení. Zásah do práv a svobod občanů je možné provádět jen podle zákona, s dodržáním zákonných postupů, jinak bude zmařen účel trestního řízení. Zkrácené přípravné řízení je sice v trestním řádu samostatně upraveno, ale je nutné poznat i další části trestního řádu, které jsou navzájem propojeny. Jejich znalosti lze správně a v souladu se zákonem aplikovat při vedení zkráceného přípravného řízení, které je zcela jistě přínosem ke zrychlení a zjednodušení trestního řízení, na což navazuje i snížení administrativy a nákladů.

Charakteristikou zkráceného přípravného řízení z pohledu policejního orgánu v teoretické i praktické rovině a zhodnocením jeho vývoje, využívání a přínosu pro Policii ČR v okrese Rakovník jsou hlavní cíle bakalářské práce splněny. Práce může pomoci policejním orgánům, zejména policistům, kteří budou v pozici “nováčka“ zpracovávat zkrácené přípravné řízení, k lepší orientaci při využívání tohoto typu přípravného řízení.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J. *Trestní právo procesní*. 4. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Linde, 2006, 871 s. ISBN 80-7201-594-X.
2. JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 1. vydání. Praha: Leges, 2010, 784 s. ISBN 978-80-87212-30-1.
3. JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 2. vydání. Praha: Eurolex 2002, 571 s. ISBN 80-86432-20-3.
4. JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 5. aktualizované vydání. Praha: Linde 2007, 749 s. ISBN 978-80-7201-630-3.
5. MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P. a kol. *Kurz trestního práva: Trestní právo procesní*. 2. přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2003, 1079 s. ISBN 80-7179-678-6.
6. NOVOTNÝ, F., RŮŽIČKA, M. a kol. *Trestní kodexy: trestní zákon, trestní řád a související předpisy*. 2. doplněné vydání, Praha: Eurounion, 2002, 1640 s. ISBN 80-7317-009-4.
7. ŠÁMAL, P. *Trestní zákoník: Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, 2 sv. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.
8. ŠÁMAL, P. *Trestní řád: Komentář*. 6. doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, 2 sv. 3014 s. ISBN 978-80-7400-043-0.
9. ŠÁMAL, P. *Přípravné řízení trestní*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2003, 1443 s. ISBN 80-7179-741-3.
10. ŠÁMAL, P., VÁLKOVÁ, H., SOTONÁŘ, A., HRUŠKOVÁ, M. *Zákon o soudnictví ve věcech mládeže: Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2004, 1043 s. ISBN 80-7179-829-0.
11. VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*, 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, 442 s. ISBN 978-80-7400-142-0.

Legislativní dokumenty

1. ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961 o trestním řízení soudním ve znění pozdějších předpisů (trestní řád), In *Sbírka zákonů Československé socialistické republiky*. 1961, částka 66, s. 513 – 576. Dostupné z <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

2. ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009 trestní zákoník ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 11, s 354 – 464. Dostupné z <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.
3. ČESKO. Zákon č. 265 ze dne 29. června 2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 102, s 6366 – 6428. Dostupné z <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.
4. ČESKO. Zákon č. 274 ze dne 17. července 2008, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Policii České republiky, In *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 91, s 4117 – 4156. Dostupné z <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.
5. ČESKO. Zákon č. 459 ze dne 6. prosince 2011, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů České republiky*. 2011, částka 159, s 6178 – 6193. Dostupné z <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.
6. *Trestný poriadok s rozsiahlym komentárom a judikaturou*. Úplné znenie zákona NR SR č. 301/2005 Z. z. III. doplnené vydanie. Bratislava: Nová práca, 2009, 670 s. ISBN 978-80-89350-08-7.

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

- Interní informační systém policie ČR – Evidence trestního řízení (ETR),
- Pokyn policejního prezidenta č. 103/2013 ze dne 28. 5. 2013 o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie České republiky v trestním řízení,
- stanovisko Nejvyššího soudu České republiky ze dne 25. září 2014, sp. zn. Tpjn 303/2014, uveřejněné pod číslem 52/2014 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek,
- stanovisko Nejvyššího státního zastupitelství České republiky ze dne 12. února 2002, sp. zn. SL 704/2002, uveřejněného pod číslem 4/2002 Sbírkou výkladových stanovisek,
- stanovisko Mgr. Josefa Sýkory ke zkrácenému přípravnému řízení, 2016,
- stanovisko Mgr. Ing. Milana Jehlíka ke zkrácenému přípravnému řízení, 2016.

Seznam grafů

- č. 1.** Nápad trestných činů řešených na Územním odboru Policie ČR Rakovník v letech 2011 – 2015.
- č. 2.** Způsob řešení objasněných trestných činů na Územním odboru Policie ČR Rakovník v letech 2011 – 2015.
- č. 3.** Využívání zkráceného přípravného řízení na Územním odboru Policie ČR Rakovník v letech 2011 – 2015.
- č. 4** Nejčastěji řešené skupiny trestných činů ve zkráceném přípravném řízení na Územním odboru Policie ČR Rakovník v letech 2011 – 2015.

Přílohy

- I.** Stanovisko zástupce vedoucího oddělení Služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR v Rakovníku npor. Mgr. Josefa Sýkory ke zkrácenému přípravnému řízení.
- II.** Stanovisko vedoucího státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Rakovníku Mgr. Ing. Milana Jehlíka ke zkrácenému přípravnému řízení a zjednodušenému řízení před soudem.

Zkrácené přípravné řízení v praxi z pohledu policejního orgánu

Každá novela trestního řádu nebo trestního zákoníku něco přináší, tedy jak pozitivní tak negativní stránky, ale je důležité jak která strana na změnu nahlíží. Říká se, že obviněný má podle zákona jen práva a poškozený jen povinnosti, s čímž mohu z pohledu policisty v mnoha směrech souhlasit. Níže uvedené názory jsou průřezem zkušeností, za období od roku 2008 do současnosti, policejního oddělení služby kriminální policie a vyšetřování v působnosti územního teritoria okresu Rakovník.

Samotná novela trestního řádu měla po procesní stránce přinést zcela jednoznačné zrychlení řízení z důvodu zjednodušení administrativy, obsahové stránky a měla pomoci odlehčit soudům, neboť uvedené trestné činy – přečiny, které lze vyřídit formou zkráceného přípravného řízení se mohou řešit trestním příkazem.

Zpočátku se zdálo, že důkazní břemeno bude skutečně přeneseno před soud, což se v roce 2008 určitě stalo, postupem času ovšem ze strany státního zástupce bylo a je vyžadováno do současnosti tolika úkonů, že výsledek spisu se obsahově ztotožňuje s trestním řízením, vedeném klasickým způsobem ve smyslu vyšetřování podle § 160 odst. 1 trestního řádu. Vzhledem k nárokům zastupitelství se často musí prodlužovat lhůta pro zkrácené přípravné řízení o dalších 10 dnů. Určitě přínosem jsou nižší náklady na samotné řízení, např. obhájce nemusí být přítomen podání vysvětlení, postačí pověst z bydliště zpracována policistou z daného území, kde podezřelý bydlí apod. Pro poškozeného je šance daleko dříve dostat uhrazenou škodu, ale také si může stěžovat na případné podmíněčné odložení věci a naopak podezřelý nemusí být odsouzen, ale dána mu zkušební lhůta a tím se stát bezúhonným, především u mládeže, která není jen do věku 18 let z pohledu trestního práva, ale z pohledu sociologického lidé až skoro do 24 let. Naopak podezřelý, který chce uplatnit institut podmíněného zastavení trestního stíhání nebo narovnání musí škodu uhradit nebo uzavřít dohoda o její náhradě, což je k dobru poškozeného.

Zkrácené přípravné řízení se může konat jen u určité skupiny trestných činů, v daném případě těch nejlehčích. V roce 2010 došlo k novele, kdy se tato skupina změnila

a tady zastáváme názor, že k horšímu. Jako příklad uvádím trestný čin zanedbání povinné výživy, kde vstoupila tzv. recidiva, která nijak nemění dokazovací stránku, ale vzhledem k tomu, že je sazba do 5 let tak věc nešla řešit formou zkráceného přípravného řízení, přičemž velká část trestného činu zanedbání povinné výživy byla řešena touto formou zkráceného řízení a dost velké procento neplatičů si svoji povinnost rychle splnilo a to je určitě smyslem represivního zákona, kterým trestní zákoník je. Praxe ukázala, že trestní sazba, kde je možno konat zkrácené přípravné řízení je nízká a proto další novelou byla posunuta na horní hranici nepřevyšující 5 let. Je dobře, že hranice byla zvýšena, neboť je dost trestných činů, u kterých je z hlediska jejich charakteru, především s ohledem na důkazní jednoduchost předpoklad, aby i zde bylo konáno zkrácené řízení. Negativním z pohledu policisty je skutečnost, že poté, co policie vede zkrácené řízení, může věc odložit, že se čin nestal po jeho prověření, ale nemůže zkrácené přípravné řízení odevzdat k projednání jako přestupek, neboť to může jen státní zástupce. K negativnímu patří počítání lhůt, kdy tato může končit v mimopracovní den a v praxi je běžné, že na zastupitelství je nutné předkládat s předstihem cca 3 dny a k soudu jen v pracovní den pakliže se nejedná o řízení, kdy je podezřelá osoba přistižena při činu. Dlouhou dobu se vedl spor, kdy lze vést zkrácené přípravné řízení z pohledu doby spáchání protiprávního jednání a době zjištění pachatele nebo překážky než bude pachatel fyzicky přítomen, zde byla praxe opravdu rozdílná a pohybovala se v řádu měsíců. Byla nejednotnost i v rámci jednoho kraje, kdy několik okresů postupovalo jinak než ostatní. Proto bylo přivítáno stanovisko o určení, kdy lze konat zkrácené řízení a naopak. Tím se zcela jasně praxe ujednotila a v tomto směru již není problém. Problém byl také v otázce, zda je možné vést zkrácené přípravné řízení mladistvého, zpočátku tak v okrese Rakovník mohlo být, ale cca od roku 2014 se v okrese Rakovník zkrácené řízení proti mladistvému nevede z důvodu, že je krátká doba na uplatnění všech jeho práv, které mu vzhledem k věku náleží. Také se vedla polemika, zda je proti záznamu o sdělení podezření možná stížnost, ale taková situace se dosud neřešila.

V rámci institutu zkráceného přípravného řízení se tento dle statistik začal opravdu hodně využívat a v letech 2009-2013 byl značně využíván. V posledních 2 letech nastal ovšem jeho pokles, který lze přičíst tomu, že došlo ze strany nejvyššího soudu k vydání upřesňujícího stanoviska, kdy lze ještě konat zkrácené přípravné řízení ve vztahu k době od zahájení úkonů trestního řízení. Návrh na potrestání je ze strany zastupitelství podáván ze zkušenosti nejpozději do týdne a rozsudky, které jsou formou trestního příkazu lze očekávat ve lhůtě do 2 měsíců.

Závěrem lze shrnout, že se jednoznačně jedná o přínos za předpokladu, že dokazování bude skutečně přeneseno k soudu, budou postačovat záznamy policistů a pouze soudce ať vyhodnotí důkazy ať do formy trestního příkazu nebo hlavního líčení, neboť podezřelý má vždy právo odporu. Žádný zákon není dokonalý, ale je možné jej napravovat ku prospěchu nás všech.

Úvahu zpracoval:

npor. Josef Sýkora

Zkrácené přípravné řízení a zjednodušené řízení před samosoudcem v praxi z pohledu státního zástupce

Zkrácené přípravné řízení (dále jen ZPŘ) považuji za významný nástroj pro praxi, výrazně zrychlující přípravné řízení u tzv. „bagatelních“ trestných činů (přečinů), umožňující, aby pachatel byl postaven před soud v co nejkratší době po zjištění příslušných okolností, případně aby byl co nejdříve potrestán při využití institutu trestního příkazu.

Z hlediska praxe byla zásadní novela trestního řádu účinná ode dne 1.1. 2009, měnící ustanovení § 179b odst. 4, z původního

„(4) Zkrácené přípravné řízení musí být skončeno nejpozději do dvou týdnů ode dne, kdy policejní orgán obdržel trestní oznámení nebo jiný podnět k trestnímu stíhání.“,

na

„(4) Zkrácené přípravné řízení musí být skončeno nejpozději do dvou týdnů ode dne, kdy policejní orgán sdělil podezřelému, že spáchání jakého skutku je podezřelý a jaký trestný čin je v tomto skutku spatřován (§ 179b odst. 3).“

Tato novela měla v praxi dopad v mnohonásobném zvýšení bagatelních věcí zpracovávaných formou ZPŘ. Tento dopad lze hodnotit jednoznačně jako pozitivní. Bagatelní věci by měly být vyřizovány s největším urychlením, s tím, že pokud je obsáhlejšího dokazování třeba, těžiště dokazování je jednoznačně před soudem a zkrácené přípravné řízení nemá na kvalitu dokazování u bagatelních věcí v praxi vliv.

Dalším klíčovým momentem pro ZPŘ v praxi bylo schválené stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ČR ze dne 25.9. 2014, sp.zn. Tpjn 303/2014, které bylo přijato k jednotnému výkladu ustanovení § 314c odst. 1 písm. c) trestního řádu v otázce, zda skutečnost, že uplynula delší doba (v řádu měsíců) od počátku prověřování do sdělení podezření podezřelému podle ustanovení § 179b odst. 3 trestního řádu je důvodem pro odmítnutí návrhu na potrestání. Stanovisko zní takto:

Zkrácené přípravné řízení se koná ve skutkově, právně a důkazně jednoduchých věcech. Tomu by měla odpovídat i délka prověřování předcházejícího zkrácenému přípravnému řízení. Podmínky uvedené v ustanovení § 179a odst. 1 písm. b) tr. ř., tzn. prověřováním trestního oznámení nebo jiného podnětu k trestnímu stíhání zjištěné skutečnosti, jinak odůvodňující zahájení trestního stíhání, včetně samostatně posuzované doby prověřování a očekávání, že podezřelého bude možné ve lhůtě uvedené v § 179b odst. 4 tr. ř. postavit před soud, zpravidla nebudou splněny, uplynula-li od počátku prověřování do sdělení podezření podle § 179b odst. 3 tr. ř. doba podstatně převyšující dva týdny. V takovém případě samosoudce podle § 314c odst. 1 písm. c) tr. ř. návrh na potrestání odmítne.

NS ČR ve svém stanovisku připustil i výjimky; zejména z důvodů objektivních překážek v postupu policejního orgánu nebo překážek na straně osoby, proti níž se řízení

vede. Za tyto překážky lze podle NS ČR příkladmo považovat zdravotní stav, hospitalizaci nebo pobyt podezřelého v cizině. Praxe se následně v soudním okrese Rakovník ustálila tak, že policejní orgány v ZPŘ zpracovávají věci, kde doba mezi zahájením úkonů trestního řízení dle § 158 odst. 3 tr. řádu a sdělením podezření konkrétnímu pachateli nepřesáhne 1 měsíc. To mělo za důsledek určitý pokles věcí zpracovávaných v ZPŘ a nárůst věcí zpracovávaných ve vyšetřování; nicméně podstatnější problémy v praxi z hlediska státního zástupce nenastaly.

K podmíněnému odložení návrhu na potrestání lze uvést, že není v praxi příliš využíván a jeho důvodnost lze z mého pohledu dovodit skutečně jen za zvláštních okolností, hlavně při ojedinělém pochybení jinak bezúhonné osoby, která zejména s orgány činnými v tr. řízení a poškozeným z hlediska náhrady škody maximálně spolupracuje, což je v praxi spíše výjimečné. V praxi nespátřuji podstatnější problémy ani ve zjednodušeném řízení před samosoudcem, ani s případným předáním zadržené osoby soudu ve zjednodušeném řízení.

Z hlediska de lege ferenda z mého pohledu není v předmětných institutech třeba dělat změny, snad jen bych viděl jako praktické zvýšení hranice u ustanovení § 314e odst. 2 písm. a) tr. řádu z 1 roku na 18 měsíců; nepochybně by se to odrazilo ve větším množství pravomocných trestních příkazů, aniž by muselo být konáno časově i ekonomicky náročné hlavní líčení před soudem.

Okresní státní zástupce v Rakovníku:
Mgr. Ing. Milan J e h l í k

